

487575

Inainte

20 DECEMBRIE 1945

APARE BILUNAR

Redacția și Administrația:
„DIONIERII ROMÂNIEI”

Str. Cobălcescu, 16 *Tel. 3.41.50

5-6

93

red

CUPRINSUL:

SELMA LAGERLOEF:

Fântâna celor trei magi

M. SADOVEANU:

Vestitorii

EUSEBIU CAMILAR:

Juncuța

VIRGIL ADAMESCU:

Un mare vânător de microbi:

Dr. V. Babeș

I. PUȚURI:

Moș Barbu

MIHAIL CRUCEANU:

Noi scriem o revistă

NICOLAE GANEA:

Minimata poveste a bumbacului

ERICH KÄSTNER:

Emil și detectivii (Roman în desene)

SETON TOMPSON:

Lupul din Vinipeg

CEZAR PETRESCU:

Domnul Stanciu Balaban

RADIO, SPORT, JOCURI, ETC.

**COPERTA: I. PAPAZOGLU,
MARNUS**

ILUSTRAȚIILE: AL. RUDEANU

Urăm cititorilor noștri

La mulți ani!

LEI 500

In clipa aceasta ne simțim adunați, împreună cu toți oamenii și copiii pământului, în jurul bradului veșnic verde care simbolizează nașterea pruncului Isus, venit pe lume pentru a aduce dreptate celor mulți și necăjiți. Și nu putem uita că după ani și ani de război între oameni, acest brad e primul care și-a putut anina, în vârf, steaua păcii și a victoriei binelui asupra răului. Ni se duce gândul la miile de brazi sfârtecați de gloanțe și de bombe, pe întinsurile câmpurilor de bătălie și le auzim șoaptele mici, într'o seară de Crăciun ca și asta.

— De acum, oamenii ne-au uitat. Nu mai ne duc în case, să ne împodobească... Nu mai sărbătoresc Crăciunul... O să putrezim pe câmpuri, cu rădăcinile smulse!...

Dar un brad falnic, care scăpase de urgia bombardamentului, privi puieții de brad, care plâneau înspăimântați, și-i liniști:

— Nu mai e mult, fraților, și-o să vină pacea! Și atunci, să vedeți cât de strălucitori veți fi, încărcăți cu jucării și nuci multe, cu soldați de plumb și cu tunulețe de lemn, ca'n vremurile bune, de altădată!...

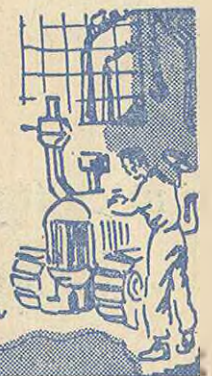
După cum văd, bradul cel falnic a avut dreptate. Oamenii au părăsit tunurile, tancurile, puștile, și au luat în mâini alte arme, armele păcii: ciocanul, mistria, lopata. Peste tot se înalță șantiere, în fabrici, munca se face neostenită, pentru ca oamenii să se poată bucura de tot mai multe bunuri, de pânză, de stofă, de pluguri, de geamuri, de șine de cale ferată și de locomotive, pe care le-a ronțăit în dinți gura flămândă a războiului.

Stând în jurul bradului verde, în primul Crăciun al păcii, să nu uităm că el este, deopotrivă, și prima sărbătoare în care trebuie să ne luăm angajamentul de a munci pentru patria și poporul nostru.

Căci, dacă n'ar fi venit pe lume pentru a se pune în slujba și folosul celor mulți și oprimați de Cezari, Imperiului Roman și de farisei și vameși, pruncul Isus n'ar fi însemnat și astăzi speranță și mângâiere pentru cei buni, teamă și osândă pentru cei nevrednici.

Să aprindem dar și noi lumânările bradului și să nu uităm: prima este a patriei și a poporului, a doua a muncii, a treia a școlii, iar a patra, a familiei.

Acestea trebuie să fie reazămele oricărui tânăr. Bazându-ne pe ele, contribuind ca ele să înflorească, ne arătăm demni de a sta, cu inima bucuroasă, lângă acest brad veșnic verde, în jurul căruia s-au adunat, cu gând de bună învoire, toți oamenii și copiii pământului.

TREI MAGI

de SELMA LAGERLOEF

trad. de Victoria Mircea-Persson.

In GABES din Mezia, un oraș din marginea pustiei, trăiau cu sute de ani înainte trei oameni vestiți pentru înțelepciunea lor. Erau foarte săraci, lucru de altfel neobișnuit, fiindcă în Gabes înțelepciunea era prețuită și bogat plătită.

Acestor trei oameni nu le putea merge altfel, fiindcă unul era putred de bătrân, altul era acoperit de lepră și cel de al treilea era un arap negru, cu buzele groase. Oamenii socoteau pe cel dintâiu prea bătrân pentru a mai putea învăța ceva nou dela el, de celălalt se fereau de frica moimei, iar de cel de al treilea nu voiau să știe, fiindcă ei credeau că până atunci nimeni nu se născuse înțelept în Etiopia.

Cei trei învățați se întovărășiseră totuși în nenorocirea lor. Într-o noapte, pe când dormea pe un acoperiș așternut cu maci deși și îmbătători, cel mai bătrân dintre ei se deșteaptă și după ce se uită la cer, deșteaptă și pe tovarășii săi:

— Binecuvântată fie sărăcia noastră, care ne silește să dormim afară! Sculați-vă și priviți pe cer!

Departate de tot se vedea o nebuloasă slabă. Această nebuloasă străbate spațiul ca o minge și se apropia din ce în ce, iar acum venea desfăcându-se întocmai ca un boboc de trandafir. Mînea se făcea din ce în ce mai mare și coaja întunecoasă se desfăcea din ce în ce mai mult, lăsând să iasă din ea patru frunze luminoase. În sfârșit, când ajunse așa de aproape, cum este cea mai apropiată stea, se opri.

Când cei trei văzură minunea, unul din ei spuse că s'a născut un rege puternic, a cărui putere va crește mai mare ca a lui Cyrus și ca a lui Alexandru.

Atunci se hotărîră se plece:

— Hai să mergem și să spunem părinților lui ceea ce am văzut, poate că ne vor răsplăti cu vre-o pungă de bani și cu odoare scumpe.

Ei luară toaiașul pribegiei și porniră la drum. Când trecură prin oraș și ajunseră la porți, stătură o clipă nedumeriți, căci acum se întindea în fața lor pustiuul grozav, de care se tem oamenii.

Pe drum, vorbeau cum se vor înfățișa noului născut, pe care îl vor găsi într-un leagăn de aur, jucându-se cu pietre scumpe, cum se vor înfățișa în fața tatălui — regele — și a mamei — regina — și cum le vor spune că fiul lor va ajunge la cea mai mare putere și mărire, frumusețe și noroc, că va deveni mai vestit ca Regele Solomon; astfel își scurtau calea vorbind și plănuiind. Și se semețeau că Dumnezeu i-a ales tocmai pe ei ca să vadă steaua și își ziceau că părinții pruncului îi vor răsplăti, nici mai mult nici mai puțin decât cu douăzeci de pungi de aur, ba se poate că și cu mai mult, ca să-și scape totdeauna de chinurile sărăciei.

Toată noaptea îi călăuzi steaua, iar dimineața când cerul se luminează și celelalte stele se stinseră, steaua cea nouă rămase pe cer, luminând prin pustiu, până îi duse la o oază, unde găsiră apă și curmale. Acolo se odihniră toată ziua și când inseră și se porni steaua, cei trei plecară la drum. Steaua îi călăuzea, așa că ei nu îndurară nici de foame, nici de sete. Steaua le lumina cărările, apărându-i de scăieți și de vaurile de nisip, de soarele fierbinte și de furtunile pustiuului.

Incetul cu incetul, inima acestor oameni călăuziți de stea, se prefăcu într-o pustie tot așa de uscată ca și aceea prin care mergeau ei.

Erau plini acum de o mândrie ne bună și de o lăcomie arzătoare:

— Noi suntem trimișii lui Dumnezeu și tatăl copilului nu ne va răsplăti prea mult, dându-ne o caravană încărcată cu aur.

În sfârșit, steaua îi purtă spre mult vestitul râu al Iordanului și apoi sus spre colinele din țara Iudeei. Într-o noapte ramase asupra orașului Betleem, care se vedea prin pădurile de maslini, pe o culme sfâncoasă.

Cei trei magi se uitară să vadă palatele cu turnuri înalte și întarite cu ziduri — însă nu văzură nimic. Ce era mai rău, era că steaua îi dusesse la o peșteră dela o margine de drum. Acolo, raza stelei alunecă printre pereți și prin acoperișul unui staul și arară celor trei magi un copilăș adormit la sânul mamei sale.

Și cei trei magi chiar când văzură că lumina stelei făcea o cunună de raze în jurul capului copilului, tot nu intrară în peșteră ca să prezica copilului mărirea și stăpânirea lumii; se întoarse fără să se fi arătat și se depărtară în spre coline.

Însă steaua care îi adusesse din Răsărit nu se mai vedea pe cer. Cei trei magi rămăseră zdrobiți de uimire și de durere. Ei au înțeles că au păcătuit către Dumnezeu. Și se întâmplă cu ei, cum se întâmplă cu pământul toamna, când vine vremea ploioasă. Tremurau de frică și firea li se înmuie, iar umilința le răsări în inimă ca iarba verde.

Trei zile și trei nopți rătăciră căutând pe copilul, pe care trebuiau să-l adore. Steaua însă nu se mai arătă; ei se rătăceau și mai tare și se simțeau toți de durere și de căință. În a treia noapte, se duseră la o fântână din marginea unei coline, să bea apă.

Domnul, văzându-le părerea de rău, le-a iertat păcatele și când se plecară spre fântână, în oglinda apei se resfrângea lumina stelei care îi călăuzise din Betleem.

Când ridicară ochii spre cer, o văzură iarăși și călăuziți de ea, ajunseră din nou la peștera din Betleem. Aci căzură în genunchi în fața Copilului și ziseră:

— Ție îți aducem odoare de aur, arome și rădăcini scumpe. Smirnă și tămâie îți aducem Ție, căci Tu vei fi cel mai mare rege dintre câți au trăit pe pământ și vei trăi în veacul veacurilor!

Atunci Copilașul își puse mâinile pe capetele închinăte în fața lui și El le dădu ceea ce nici un rege din lumea nu le putea da: bătrânul întineri, leprosul se vindecă și arapul se albi. Acum erau așa de frumoși și le înțelepți fiecare din ei, că fiecare ajunse rege în țara sa.

De atunci, fântâna din care băuseră apă cei trei înțelepți, se numește „Fântâna celor trei magi”.

Ea există și azi și amintește oamenilor că norocul care se stinge pe cîmăle mândriei, se găsește iarăși în umilința cea mai adâncă.

Vestitori

de MIHAIL SADOVEANU

Erau doi băieți numai de-o șchioapă, cu niște cușme mari până peste ochi, și înfășurați în sumane cu mânecile lungi. Măcar că porniseră de la amiază, mai aveau mult până în sat la Vișoara. Drumul era greu prin zăpadă, ș'acuma, la urmă, își cam târau opincile mari, înfoliate cu paie.

De sărbătorile Crăciunului așa se pornesc băieții, cu steaua, spre satele mai bogate. Indrăzniseră și ei, cu steaua lor, să pornească peste câmpuri, peste podul de ghiață al Siretului, spre valea împetrită de nenumăratele case ale Vușorenilor.

Amurgul punea o umbră albastră pe neclintitele întinderi de omăt. Și ei mergeau greu; acuma sfârșiseră vorba și nu îndrăzneau parcă să se mai uite unu la altul. Clopoțelul stelei suna din când în când slab de-a-supra lor. Ei ridicau capetele și se uitau pe sub marginile căciulelor spre zare. Nu se vede nimic. De abia se apropiau de Siret.

În ograda mare a râului începeau să tremure luminile stele de sus. Și era o liniște adâncă, parcă înpietrise lunca neagră pe lângă care se strecurau ei coborînd malul. Opincile fășă ră aspru pe ghiață. Se apucară amândoi de umeri și, încet, trecură dincolo, pe podișul lucios prin tăcerea tainică a înserării.

După ce urcară celălalt mal, rămăseră unul spre altul. Buzele celui mai mic prinseră să tremure.

— Nu se vede nimic! murmură cel mai mare. Iar glasul mezinului începu să scâncească:

— Ne-am rătăcit. Ce facem noi acuma? Au să ne mănânce lupii.

Cel mare își înghîți plânsul, cu greutate, și zise:

— Măi Ionică, și tata-bătrân zicea că l-a apucat odată o vifornită, și el a mers înainte și a scăpat.

— Măi frig! îngână cel mic.

— Vără-ți mânele în mâneci, bine, — și grămădește-le sub barbă. Steaua o duc eu. Când om ajunge, avem să cântăm și avem să ne rugăm ca să ne găzduiască cineva pe noapte. Ți-e foame?

— Da.

— Au să ne dea și mâncare. Da să cânti bine! N'ai uitat „Trei Crai”?

— Nam uitat, zise mezinul, smârcăind din nas și ținându-și plânsul.

Merseră înainte prin lumina cenușie a serii. Înainte și în urma lor, pustiu de zăpadă; frigul creștea, parcă și zăpada scrășnea ascuțit, sub opinci. Din când în când se opreau o clipă, cu sufletele înfricoșate, căutau să pătrundă umbra care-i impresura, nădăduiau să prindă șgomotele de vieață omenească. Se auzeau, câteodată, în răstimpurile acestea, croncăniturile aspre ale cioarelor, amestecate cu țipetele slăbite ale stăncuțelor, departe, cine știe de-asupra cărei lunci. Tresăririle acestea de spaimă se potolea îndată. În tăcere, porneau, se cufundau tot mai tare în întunecime și își țineau plânsul cu fălcile încheștate. Răzbăteau prin noapte așa, — parcă fiorul singurătății le dădeau putere. În capetele lor de copii, acolo, sub cușmele de oase, răsunau cântecele sfinte ale Nașterii Mântuitorului. Gândindu-se la ele, se gândeau și la culcușul cald, și la aburul mâncării din satul către care porniseră. Samă bine nu și dădeau de taina serii aceleia, nici de cântecele pe care trebuiau să le înalțe cu glasurile lor curate; totuși, ei duceau o veste mare, cu steaua sub care se îndoiu, rădicându-și umerile și strângându-și mânecile sumanelor sub bărbie.

Pentru cei mici și umiliți, pentru ca sufletele lor să

nădăduiască și să se mângâie, a răsărit odată o stea și s'a născut un prunc, care mai pe urmă a umplut lumea cu lumina bunătații. În umilință s'a născut copilul sfânt, umilit a trăit, umilit și-a dus crucea spre osanda pe care cei răi i-o pregătiseră; pentru cei mulți și sarmani a murit. Dar în sufletele celor mici, de atunci a ars neîntrerupt lumina credinței în zile mai bune, — și nădejdea aceasta mergeau să vestească cei doi copii, fără să-și dele sama; cu cântecele și cu steaua lor se duceau să umple de voie-bună inimile oamenilor, și mergeau tremurând de frig și scâncind prin noaptea de iarnă, și clopoțelul de deasupra capetelor lor tremura dulce.

— Mă Ionică, ți-e frig tare? întrebă cel mai mare. Vasile.

— Mi-au amorțit mâinile până la coate... spuseră mezinul.

Și celui mai mare îi era frig și ținea îmbrățișat mănunchiul stelei ca un ciung, căci de palme nu se mai putea sluji. De durere, lacrimi îi izvorau, umezindu-și gâvanurile ochilor.

Mezinul zise:

— Ce ne facem noi, că satul nu se mai vede?

— Acuși au să se zărească luminile ferestrelor, răspunse Vasile.

— Dar dacă ne rătăcim? Au să iasă dihanile.

— Ne-om ruga și noi lui Dumnezeu și ne-a scăpa.

În singurătatea asta, pentru amândoi, vorba Dumnezeu avu un răsunet deosebit, cu totul altul decât în rugăciunile bolborosite rapide seara și dimineața. Era ceva tainic de care nu-și dădeau seama. Și razbatura înalte, — lor li se părea că de ceasuri nenumărate mergeau; rar, cel mic îndrepta spre celălalt, cu glas înfricoșat, câteva cuvinte; rar, se întorceau pe jumătate, uitându-se unul la altul și zărindu-se negri, ca niște umbre. Și de-abia într'un târziu vestitori aceștia umiliți văzură izvorând din întunecime nenumărate stele ale satului, și, când intrară pe ulițele împrejmuite de garduri negre, li se păru că gerul a slăbit. În hamatul în-

Urmare în pag 6

JUNCUȚA

DE EUSEBIU CAMILAR

Mi-aduc aminte de ea ca prin vis. Era ținută în frunte și-avea o coadă albă, lină ca fuiorul.

Îi aduceam otavă și holbură. Ne strângeam cu toții împrejurul ei când mânca și-o desmerdam.

Uneori, ne furisam în grădinile vecinilor, între păpușoștile verzi și le furam mătasă moale, fragedă, pentru juncuța noastră ținută.

În toată zilelor luminoase, o luam cu noi la câmp, prin mirozne tari; o duceam la râu și-i zăream capul, ivindu-se pe sub maluri, ca o licoană.

Ea creștea cu noi, printre noi. Dar, într-o zi largă, au răsunat peste sat dăpotele. Femeile țipau. Bărbații chiuiau, suduind împărății. Plecau. Căci se stârnise războiul.

În zări, deasupra pădurilor, oamenii văzură stăruind o pajură neagră. Stelele s'au împânzit de oamenii împărăției care luau vitele.

Le s'oteau în uliță, când, izbindu-le cu ghioagele. Femeile și copiii bocceau, țipau și blestemau, încețându-se de funiile, de picioarele viteilor. Oamenii împărăției pleznau și loveau cu harapnicile, în toate părțile.

La unele case dela noi din sat s'au întâmplat lucruri grozave. Femeile stăteau în ușa grajdurilor cu topoarele, cu parii; când veneau mustăcioși stăpânirii, ele izbeau, apărându-și vitele. S'au făcut fapte grele. Morți de om. Pe două vecine de-ale noastre le-au spânzurat din pricina asta...

În câteva zile, satul s'a golit de florene; staniștile din lunci erau pustii; în nisipul cu urme de copite, scociorau doar păsări albastre de apă.

Mai rămăseseră ici-colo, vite ascunse prin gropi, făcute sub sopuri, sau în străfund, sub temelie grajdurilor.

Așa am făcut și noi. Am ascuns juncuța într-o groapă săpată de Alecu și de surori în câteva nopți, dub temelia stogului.

În puterea zilei, ne duceam câte unul, pe rând; dam palle la o parte și o adăpam, sau îi aruncăm în întuneric brațuri de bunieni verzi. Ea mugea, cu botul umed spre noi.

Dar, îndată după golirea satului de vite, a început să umble pâra; femeile se furisau la oamenii stăpânirii și spuneau: — Cutare... are o vită aseună...

Și cătanele cu mustăți mari, cu pajuri la coifuri, se duceau la casa arătată. Răscoleau, înfigeau sulite și săbii prin stoguri, pe sub stoguri; scociorau mușuroaile de pe sub meri, unde bănuiau că sunt gropi. Găseau vitele și le trimeteau pe dăpăratul drum, către târgul vânt.

Sub pomii dela jandarmărie era numai valet; în beciu, s'auzeau cum șueră și plesnesc funiile, bătând pospodinele, care-și ascunseseră vitele.

Spaima umbla din casă în casă. Se vorbea că în temnița postului ar fi fost omorât un bătrân, moș Gavril Flueraul.

Într-o noapte, am stat la pândă cu toți frații și surorile, să vedem ce se petrece la post. Am zărit numai o scăpărare de lumină: după aceea mai multe catane cu coifuri au trecut pe lângă gardul unde pândeam, ducând de cap și de picioare un om mori, către fântâna lui Pascal.

Doamne ferește! Dacă ne-ar fi prins, ne-ar fi svârilit în fântână și pe noi, ca să nu spunem satului ce-am văzut...

După aceea, pâra a mai slăbit. Părașele, poate de teama cerului care se arăta în fiecare zi tot mai roșu, își țineau gura.

Mama se inseninase iar la față și arată frumoasă și tânără ca Mădălina Surdului, frumoasa uliței noastre.

Când melița sub merii domnești din fundul grădinii, mama cânta, împreună cusurorile. Noi, plozii, faceam arcuri și svârleam săgeți sprintene către ulii vineți din cer.

Aduceam din juncuță pânusită moale și o dam juncuței din întu-

nec. Iar într-o sară, ne-am adus cu toții la stog și-am scos-o afară. Ea a mugit și pe noi ne a înghetat spaima. Dacă auzeau cătanele?

Cu grijă mare, am dus-o în fundul grădinii, în desul nuielilor și-am legat-o acolo. Am gătit-o cu pamglici roși și sora Saveta i-a pieptănat coada, după ce i-a spălat-o într-o lăutoare de apă caldă.

Către Asfințit s'auzeau tunurile bătând și cerurile scăpărau...

Drumeți din părțile acele arătau cum întreg pământul Miezului Nopții e plin de viermi și de morți.

Printre case s'auzeau din răsărit până'n sară, bocetele.

Mama ne alina: — Tăceți, tăceți... Satana benchețuește cu împărății...

Ea, peste zi, lucra la preoteasa; îi spăla prostirile, dușumelele; îi lega și-i da țâță copilului.

Și nu știu ce s'a petrecut, căci într-o sară mama s'a întors roșie la față și-și tot ștergea ochii.

M'a lovit cu dosul mâinii... spunea mai târziu, mama, către surori. Când m'a plesnit, m'a durut până'n creieri...

De-abunci, preoteasa n'a mai chemat-o la lucru. Când trecea pe la noi, pe la poartă, se uita chiorăș, ca la niște dușmani. Era pântecoasă, lăta în spate și nu râdea niciodată.

— De nu m'ar pără catanelor... se cutremura mama, când o vedea trecând spre post.

Și, într-o zi, cumpăna s'a întâmplat. Noi stam sub meri, când s'a ivit ea la poartă, între două cătane cu căști.

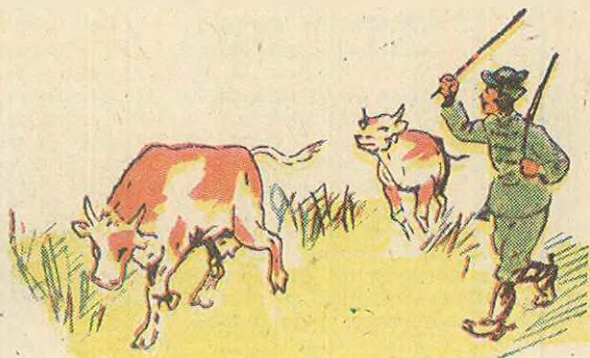
— Mamă... am țipat noi, galbeni. Catanele s'au dus de-a-dreptul în juncuță. Noi, ne-am făcut nevăzuți, prin grădinile vecinilor, împreună cu mama.

Am auzit în luncă mugetul juncuței.

Vreme de trei zile, vita noastră a stat legată între parii, la post, în șife. După aceea a venit un cârd lung de vite vinete din spre Miazăzi, în drum către front.

Îl mânuu în ghioage niște oameni pământii. Și juncuța noastră a fost mânată în cârdul acela fără capăt.

Au venit și-au trecut zile negre, peste satul nostru. Ograda ni s'a golit; deși copiii, am îmbătrânit la față și ne-am scofălcit; peste țarină au dat duimii viermi și coropișnițe; păpușoi s'au îngălbenit și s'au uscat; așa i-a prins toamna; în dinți mol de lapte; au venit ploii putrede; după aceea, într-o zi cu zări de cenușă, au venit vifornite, țipând și schi-

uind prin ogrăzi și prin hornuri; ne-am înclinat mai tare lângă soba încălzită cu ciucălăi — și noaptea auzeam în vifore picioare de cal și glasuri depărtate de moșneguți.

Ne trezeam, țipând, în puterea nopții.

Mama, stând în bătaia flăcărilor din vatră, arăta la șața ea sfânta Duminecă.

În răstimpuri, ofta!

Culcă-te, mămuță... o îndemnau surorile.

Ea clătina din cap:

— Mă gândesc la cel ce se bat și mor în pustia lumii, pentru ospățul împăraților și al celor avuți...

Cârduri, oameni și vite, tot satul plecase la măcelul acela.

Cu ochi cășcați către icoanele negre la chip, ne închipulam juncuța, străbătând drumuri depărtate, tremurând de frig, sub vifore. Oamenii pământii o izbeau cu ciomegile — și ea cădea în bot, mugind; oamenii o ghionteau; ea se scula și abla se țara în urma cârdului cu pânțele supte.

Cavea dintre noi rostea:

— Eu, am visat-o astănoapte. Parcă venise la prag...

Câte unul ne puneam pe plâns. Mama ne spunea:

— Tăceți... Are să vie o dreptate...

Că-a femeie văduvă și nu trebuia să mi-o iee...

Și, într-o dimineață, printre caturi roși, mama s'a înfășurat bine în suran și-a pornit la târg, să se plângă. Auzise din lume că văduvele își capătă vitele înapoi...

A lipsit aproape o săptămână.

Noi, plânuleam:

— Dacă aduce înapoi, numai în casă o ținem...

— O învelim cu lăcoerul...

— Eu am să mă oulc lângă dânsa, s'o încălzesc, spunea Catrina cea gureșă, uitându-se spre zăpezile albe, cu niștra priviri mari.

— Am să-i scald coada în lăutoare de cimbri și busuioc... spunea Seveța — și — o apuca plânsul.

Era în ajunul Crăciunului și nici-un

clopoțel nu rădea printre case; copiii, parcă amuțiseră și muriseră. Ferestrele satului erau stinse, mânioase, sub streșini mohorâte.

Singura casă cu lumină, era casa preoteșel. Acolo se vedeau chipuri vesele, roși; peste ogrăzi dela casă popel se răspândise un miros bun de mâncări. Incolo, numai tăcere; cioare și corbi cărâiau prin ogrăzi, pe pari gardurilor, pe porți.

Și noaptea Crăciunului cobora din codri, ca oricare altă noapte

La noi în casă era frig. Câte unul din noi îndrăznea să înceapă o colindă, dar se întreținea repede, singură.

Și iată că, deodată, sub fereastră, s'a auzit un zurgălău. Un glas înalt de femeie începu să cânte vestea și lauda Bethleemului.

„Marului și părului,

Sus la poarta cerului...”

— Mama... am țipat noi.

Și glasul ei înalt, cânta mai departe:

„Hai, sculați copil sârman,

că pe cer s'au arătat

un luceafăr luminat...”

Și zurgălăul suna și rădea sub geam, mai apoi în tindă.

Până să ne desmeticim noi, mama a deschis ușa și-a intrat în încăperea cu o mână pe gâtul juncuțel.

Noi, am înfemețit de bucurie

Mama rădea și plângea...

Vestitorii

(Continuare din pag. 4)

tărătat al unui câne, pătruseră într-o ogradă. Vasile apărea steaua cu bățul și clopoțelul sună sfios la ferestre. Se auzi bufnind ușa de la casa cea mare, pe urmă ușa de afară a tinzii se deschise, și Românul cu capul gol, se arătă în prag.

— Primiți stelari? Întrebă Vasile.

Glasul lui era așa de slab și plin de tremur, și mezinul prindea să scâncească așa de repede, năvălind de lacrimi, încât omul se plecă înduioșat spre ei.

— Voi nu sunteți de aici, măi țică, — ha? Apoi se răsti în câne: Hi, javră! — Ia dați-vă bre, încoace, intrați în casă. Măi femeie! Ia deschide ușa să intre steaua... Așa!... Oameni sunteți voi, ori sloiuri de ghiată?... Incet, să nu vă păliți steaua de prag.

Opincile înghețate ale băieților bocăneau ca niște ciome. Intrară în casă; steaua suna subțirel și vesel: țing-ling! Gospodarul, om tânăr, ca de treizeci de ani, zdravăn și spătos, se uita la ei ca la o minune.

— De unde sunteți voi, mă?

— De la Bordeen!, răspunse cel mare. Lumina parcă-l orbise și căldura parcă-i topea. „Ia defaceți-vă de cotrențe, măi voinicilor!” zise iar omul. Vasile așeză steaua încet sub icoane și începu să desbrace pe fratele său. Femeia, subțirică și tânără încă, se înălțase de la măsuța cu trei picioare, și-i privea minunată, cu mâinile încrucișate la piept. „Da' vi-i tare soacra, bre!” grăi iar omul. „Iaca, ohlar acu umblam să ne punem de-a mânca. Veți mânca și voi, că este de unde, slavă Domnului! Da' întâi să-mi cântați. Ați înțeles?” Cel mic scâncea încă. Românul se întoarse spre cuptor.

— Da Ghiță unde-i? Măi solțicule, dă-te jos! Ce-ni fugit? Nu te teme, că nu te mănâncă, doar is tot băieți ce tine... După horn se auzi un mormăit subțire, apoi un cășpor bălan și-un deget, care scobeia în nas, se arătă la lumină.

— Vină 'ncoace zise femeia și, apucându-i de mână, îl trase și-l scoase în mijlocul casei, lângă măsuța pe care abureau mâncarea și mămăliguța. Copilul, un ciot

numai de doi ani, se uita sperios la cei veniți și-și trăgea, încovoindu-se în jos, mâna pe care i-o ținea malcă-sa. Gospodarul se întoarse spre stelari:

— Ați gătit? Acu să vă desghetați la mână întâiu. Vra să zică, sunteți din Bordeen? Și-a cui sunteți? — A lui Ion a Bălașei... răspunse cel mare.

— Tata-i conțaliu! adăogă sfios cel mic

— Apoi da, cum nu, îl știu! răspunse omul. Și cum v'a lăsat el să porniți pe așa ger?

— Am pornit noi singuri.

— Și nu v'a fost frică de lupi?

Copiii nu răspunseră. Omul se uita zămbind, la ei. Apoi îi întrebă iar:

— Da, la Vetelem știți voi ce-a fost?

— Ia să-mi cântați cântecul acela, cu Domnul nostru Isus.

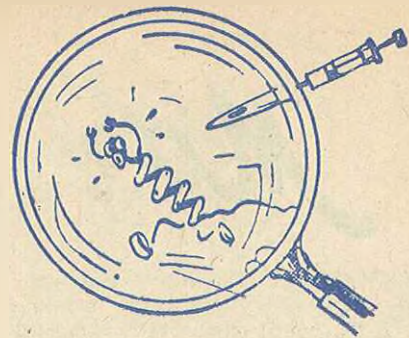
— Îl știm! zise răpede Vasile. Se apropiară emândo de icoane, înălțară steaua sub candelă, o zguduiră încet și clopoțelul sună ușor. După aceea își rădicară ochii spre rumeneala de zor, care, învăluia chipul Maicii Domnului cu pruncul la sân, și începură cu glasuri curate:

Trei Crai de la răsărit
Cu steaua-au călătorit...

Și omul rămase și el, uitându-se spre icoană cu ochii duși, și băieții cântau subțire, cu glasuri moi, cu gâturile ridicate. Se opreau o clipă, înghițeau și iar porneau cântând nașterea Mântuitorului; femeia ridicase pe Ghiță în brațe; asculta pătrunsă parcă de taina serii aceleia și ochii i se umplură de lacrimi. Și 'n toată casa era liniște, și 'n tăcere glasurile copiilor cântau vestea cea bună. Strălnii veniți tremurând, prin frig și întunerec, necunoscuții cari le deschiseseră ușa găzduirii, acum stăteau înfrățiți, și cântecul simplu umplea sufletele de mângâiere și de lumină.

Un mare vânător de microbi

DR. VICTOR BABEȘ

de VIRGIL ADAMESCU

Dintre cei câțiva binefăcători ai omenirii, care au jertfit zeci de ani din viața lor pentru a descoperi mijloace sigure de a apăra pe om de dușmanii lui nevăzuți, microbii, de a-l salva dela moarte, doctorul Victor Babeș este figura cea mai simpatică din istoria medicinei românești.

Nu sunt multe întâmplări în viața savantului, care să stârnească interesul biografilor doritori de senzațional.

Omulețul acesta scund, aproape pîrpiriu, care știa să încoce ca un marinar, încă din copilărie, sport practic până la maturitate, a trăit mai mult între elevii și laboranții săi, lucrând nenumărate ceasuri în șir pentru a urmări bacteriile purtătoare de boll.

Un doctor american, Paul de Kruif, cercetând viețile și opera acestor devotați prieteni ai omului, care s'au luptat o viață întreagă cu nevăzuții, fantasticii dușmani ai vieții, i-a denumit pe toți: vânătorii de microbi.

Savantul român Victor Babeș a fost unul din cei mai iscușiți vânătorii de microbi.

Viitorul savant își petrece tinerețea în cele două orașe mari din Europa Centrală, la Viena și la Budanesta, unde termină studiile secundare și cele universitare. luându-și diploma de doctor în medicină cu mențiuni strălucite din partea profesorilor săi.

Era prin anul 1878.

Este epoca când cei doi mari savanți, francezul Pasteur și germanul Koch, descoperă bacterii nou cauză mijloace de a le rănune, uimesc lumea cu descoperirile lor și dau impresie oamenilor că holile vor fi înlăturate de ne pământ, că nu va mai exista suferința.

Bacilul tuberculozei, bacilul holerei, microbul turbării, și alte cohorte numeroase de microbi sunt scosi la iveală, se nasc și sunt ucigași în laboratoarele savanților.

Este o întrecere pătimășă între savanți de a descoperi cât mai mulți microbi, de a-i ucide cu sete, cu mij-

loace din ce în ce mai perfecționate.

Este epoca de prăpăd pentru micile fiind nevăzute sute și mii de ani, unele mai dăunătoare decât altele, foarte puține dintre ele cu adevărat binefăcătoare pentru viața omului.

Doctorul român se alintază și el lănează marii vânătorii și duce o luptă susținută, dărză, încununată de biruință. Curând devine cunoscut în Europa. Savanții, laboratoarele, revistele, toată lumea vorbește de el.

Mulți intelectuali, oameni învățați se pun în fruntea unei inițiative de a-l aduce la București, să lucreze aici, pentru binele poporului român și pentru binele omenirii.

Printr-o lege special alcătuită, savantul doctor Victor Babeș devine profesor la Facultatea de Medicină.

Statul român îl sprîlină. El își intensifică cercetările. Curând se călădeste și un institut, care-l poartă numele și astăzi, unde savantul descoperă multe mijloace noi de a ucide microbi.

Savantul german Koch descoperise bacilul tuberculozei. Dar nu se stia încă cum se rănăndește în organism, cum îl sapă și-l distruge. Savantul român îl urmărește călătoria prin sânge, îl găsește în pereții vaselor musculare, în ganglionii limfatici, îl urmărește cu pasture și stăruință și-l descoperă și'n urină, arătând că și rinichii și alte organe interne pot fi atacate de bacilul tuberculozei.

Ajunge astfel să descopere și să lămurască căile întortochiate ale ace-

stui ucigaș al omului. O mare problemă se pune în fața savanților, vânătorii de microbi: problema infecției organismului omenesc.

Cercetările lui Victor Babeș caută să arate cum se produce infectarea organismului. După numeroase experiențe, stabilește că bacilul Koch, în fazele mai înaintate ale tuberculozei, nu se găsește singur, ci împreună cu alți microbi. El a adus în studiul microbilor noțiunea de asociație microbială.

Un alt bacil, studiat de savantul nostru, este bacilul leprei, descoperit de învățatul norvegian, Gerhard Armaner Hansen, dar urmărit cu aceeași pasiune și dăruire de Victor Babeș.

Studiile publicate acum treizeci, patruzeci de ani, fac din savantul nostru unul din întemeietorii științei despre lepră.

Capitolul cel mai glorios din activitatea lui Babeș este acel al cercetărilor sale asupra turbării. El a arătat toate fazele prin care trece boala. Institutul antirabic din Capitală devine curând un mare centru de salvare a oamenilor dela moarte sigură. Din străinătate vin zeci și sute de oameni, mușcați de câini turbați. Numai în anul 1904 au venit din alte țări în București, 105 oameni mușcați pentru a fi salvați. Și în fiecare an, institutul încrează din ce în ce mai bine, salvând zeci de mii de vieți omenești, datorită doctorului Babeș...

Sunt încă multe descoperiri cunoscute specialiștilor care fac din doctorul Victor Babeș, un savant cu renume mondial, pe care noi nu le mai amintim.

Lăsăm în seama tinerilor curioși să le cerceteze.

Munca lui Babeș și rezultatele ei, puse în slujba omului, a celor nefericiți suferinzi de tuberculoză, a celor infectați de bacilul turbării, este un exemplu pentru omul care dorește să se pună în slujba binelui a progresului, în slujba patriei și a omenirii.

Moș Barbu

de
J. Puturici

Vătășelul Gheorghe Arnăutu, printre atâtea alte indeletniciri de treabă, avea și pe aceea de-a duce prin sat, pe la casele oamenilor, veștile venite pe cale oficială din Craiova. Aproape în fiecare seară te pomeneai cu el, trecând pe drum, când la deal când la vale, târînd o bâzdoacă, bună de speriat lupii în pădure, cu care bătea în gardul omului cu pricina, pe care-l scoate din casă, vrînd nevrînd, și-l întâmpina cu vorba:

— Unchiule, Dadă, Țată, Nene cutare, ai o noutate dela primărie. Numai la poarta lui Moș Barbu, ori cât de tare ar fi bătut vătășelul Gheorghe Arnăutu, nu ieșea nimeni să-l întâmpine și să-l întrebe de ce-i e căciula.

— Iar nu e acasă Moș Barbu, flăcăule? mă întrebă el într'o zi, în lipsă de altceva prin jurul casei lui Moș Barbu.

— Nu e, nene! fi răspunsei eu. Nu știi că Moș Barbu cu ai lui nu mai stau în sat de-astă primăvară? S'au mutat la vie la Dumbravă, cu cățel cu purcel și au lăsat casa pustie.

— Nici muierea lui nu e aici?

— Nici ea. Nu e nimeni.

— Uite, îi las pe clanța dela ușa o hârtie dela primărie. Să i-o trimiteți prin cineva la vie, că i-o fi de trebuință. Te rog eu din partea mea.

Și intrînd în curte, vătășelul cocoșii hârtia între c'antă și ușa, apoi făcu stînga 'mprejur și plecă mai departe în sat, să împartă și altor oameni astfel de hârtii.

Pe mine, parcă mă mâncau călcălele de nerăbdare, să iau hârtia și să trag o fugă de iepure cu ea până la Dumbravă, s'o duc lui Moș Barbu. Fiindcă știam eu cât de greu se mișcă el din vizuina lui de-acolo. Numai dacă da vr'o belea mare de tot, peste el și-l împingea dela spate, îl mai puteai scoate din bîrlogul Dumbrăvii. Și atunci nu făcea el drumul de geaba până'n Gioroc. Cum intra în sat, lua luleaua neamțului și-o ținea turuic, zile 'ntregi de-a rândul.

Și afumat așa cum era, ieșea'n drum, se rezema de poartă să nu cadă jos și da drumul gurii, fără frâu, s'o ia razna.

Atunci, putea afla oricine, câți bani a mâncat perceptorul satului, femeilor văduve, cât a luat și cât a dat primarul inginerului agronom dela Craiova să improprletărească pe unul și pe altul, care n'avea dreptul, fiindcă în timpul războiului rămăsese în sat să țină de urât femeilor, și câte, și mai câte, toate în felul ăsta.

Nu era fruntaș în sat să scape nescărmănat de Moș Barbu. Drumeții îl ascultau hazlii, râdeau, glumeau și câte unul mai necăjit, tre-

cînd grăbit, mai adăuga și el câte o vorbă cu țalc.

— Beat, beat, Moș Barbu, dar știe el săracu-ce spune...

Și Moș Barbu, întărîtat, trecea nemilos pe fiecare prin dăracul lui cu colții ascuțiți, și nu tăcea până ce nu se trezea. Atunci, dispărea ca'n pământ, și nu-l mai prindeai cu potera prin Gioroc, câte-o lună de zile.

În ce privește munca însă, Moș Barbu nu era dintre cei la coadă. Lotul lui de cinci pogoane din Dumbravă era un colț de raiu pămîntesc, vizitat de toți trecătorii, fie ei străini, fie din Gioroc. Și nici unul dintre ei nu s'a putut plînge vreodată, c'a plecat cu mâna goală, din via lui Moș Barbu. După ce-i ospăta bine cu toate bunătățile pămîntului, le umplea, pe deasupra și coșul cu caise, cireșe, vișine, piersici, nuci, alune, pepeni, struguri, după cum era anotimpul.

Plecînd să ducă hârtia lui Moș Barbu, când ajunsei în capul cocului și apucaii pe potecă spre coșare, Moș Barbu taman isprăvisse de tăiat du-dăul din vie, lăsînd strugurii goași în bătaia soarelui, să prindă față, și se răsturnase într'o rînă, pe țelină sub aluni, răsucind o țigară din foi de porumb.

Cînd mă văzu, Moș Barbu, coborînd prin vie spre aluni, îi păru bine, fiindcă știa că, ori de câte ori veneam din sat să-l vizitez, nu se pu-

tea să nu-i aduc câte un pac de tutun.

— Ce mai veste poveste, de prin sat, nepoate? mă întâmpină el voios.

— Am venit să-ți aduc o hârtie, Moș Barbule, mă grăbii eu să-i răspund, ca să aflu mai repede pentru ce-mi luasem picioarele la spinare și o ținusem numai într'o fugă până la Dumbravă.

— De-aia pentru țigări?

— Afară de aia. Asta a lăsat-o vătășelul dela primărie pe clanța ușii dela odaia dumatăle; și-i întinsei hârtia odată cu pacul de tutun.

Moș Barbu luă petecul de hârtie, mototolii îl desfăcu și se uită la el liniștit, fără să tresară de bucurie cum mă așteptam eu să-l văd, apoi îl împături în patru, rupse un colț din el, scoase tutun din pungulița lui galbuie și-si mai răsuci o țigară.

— Făcuși bine, mă nepoate, că mi-o aduseși încoace, fiindcă de câteva zile tot mă afumam cu fol de porumb. Ia stai jos pe iarbă, că te-or durea picioarele, cât alergași. Nu vrei să mînanți o felie de lubeniță?

— Ba aș mânca, răspunsei eu cam moale.

— Stai s'aprind țigara asta și mă duc să-ți rup una proaspătă din vrej. Până mă'ntorc eu, sui și tu în aluni și culege-o mîna de alune. Și în timp ce Moș Barbu se ridică de jos și plecă spre bostan, eu sării ca o mătă în alun, și umplui fundul pălării cu alune. Peste puțin timp, Moș Barbu se întoarse cu două lubenițe și un pepene galben în sân, s'așeză lângă mine pe iarbă și s'apucă să tale în felii una din lubenițe.

— Auzi cum pârâle nepoate? îmi întărîtă el pofta. E coaptă bine de tot, adăugă el.

Lubenița se desfăcu în felii, pe iarbă, iar bulbucul, roșu ca focul, rămase golaș, atîrnînd pofticios pe o felie.

— Ia și mînancă, nepoate, mă îndemnă Moș Barbu. E dulce ca zahărul.

Și-așa era.

Cînd mușcai din feliie, simții că miezul mi se topește în gură, de dulce ce era.

— Ai terminat școala, nepoate? Mă luă Moș Barbu cu vorba, pe departe.

— Am terminat-o vara asta, răspunsei eu, infulecînd din lubeniță.

— Și cam ce-ai de gând să faci acum? Te duci mai departe la învățătură?

— Eu așa zic.
 — Dar ai tăi ce zic?
 — Și ei zic tot așa.
 — Tu ce ai de gând să te faci, ai?
 — Aș vrea să mă fac judecător!...
 — Judecător!?!... se miră Moș Barbu. Nu e rău... Dar de ce vrei să te faci judecător și nu altceva? La întrebarea asta n'am putut să-i răspund dintr'o dată, însă aproape de sfârșitul fetei, întrebai pe Moș Barbu:

— Ia ascultă, Moș Barbule, pe oamenii mari ca d-ta și ca tata, cine-i judecă?

— Pe oamenii mari? Cine să-l judece? Judecătorul!

— De-aia vreau să mă fac judecător.

— Vrei să judeci oamenii? mă întrebă Moș Barbu serios. De ce, mă nepoate? Ce rău ți-au făcut ție oamenii?

— Fiindcă sunt răi și-și bat femeile, Moș Barbule și pentru asta nu-i pedepsește nimeni. De-aia.

Moș Barbu zâmbi pe sub mustăți, fără să mă privească și tăia și cealaltă lubeniță, dându-mi mie buțucul, de parcă eram chiar judecător cu adevărat.!

Mie însă îmi pierise pofta din pricina discuției și nu mai simțeam de loc gustul lubeniței. Mi se întâmpla de multe ori să pătesc așa. Câte o dată m'apuca în plină masă, lăsam jos lingura din mână și oftam ca un om amărit de necazuri.

— Ți-e rău? mă întreba mama plină de grije, văzându-mă așa întristat de-odată...

— Nu! Nu mi-e nimic!...

— Te doare ceva?

— Nu. Și nu mă durea chiar...

— Atunci, ce ai?

— Nu știu! Imi vine să plâng...

— Să plângi așa din senin!

— Da!

— Te-a supărat cineva?

— Nu m'a supărat nimeni... Așa-mi vine mie câteodată să plâng. Când veniam pe drum, am văzut pe nea Stan cum da în tușa Ioana...

Și de multe ori tristețea mea strica buna dispoziție tuturor, când se aflau la masă.

— E drept că oamenii își cam bat femeile pe la noi, răspuse Moș Barbu, ceva mai târziu. Și fac rău că le bat. Pentru asta ar trebui să fie judecați, nimic de zis. Ce-ai face însă tu, nepoate, dacă ai fi judecător și ai da acolo în fața judecății peste un moș ca mine, legat de lotul ista de pământ, venit să și-l apere de lăcomia cămătarului, setos de pământul altuia, care vrea să pună

Scrisoare

FIULUI MEU

Am scrisoarea ta în mână. Nu știu a câta oară o recitesc, ca apoi să rămân pe gânduri, să te chem cu sufletul lor, să te cuprind și să te simt aproape.

Privesc afară după fiecare rând, caut să-l pătrund și aștept să-ți aud vocea, să te văd intrând pe poartă.

În locul tău, câțiva fulgi jucăuși îndrănesc rar întâi, apoi din ce în ce mai des să vestească iarna.

Mă întorc cu câțiva ani în urmă și mă văd alături de tine, într'o iarnă în care amândoi făcuserăm primul tău om de zăpadă.

— Mamă, ochii sunt de călbune și eu nu vreau să fie negli. Vreau să fie albaștri ca celui.

— Sunt frumoși și de cărbune, Nicușor!

— Nu, vreau să fie albaștri, fiindcă iubesc celui în care stă Moș Clăciun și fiindcă cât dela cel la pământ te iubesc pe tine!

I-am făcut ochii albaștri dintr'o hârtie colorată.

Mănușele tale mi-au înconjurat gâtul și le simt și acum, de aici de departe, îmbrățișarea caldă.

Mi-ai spus apoi, pe când din nou masurai și admirai omul tău de zăpadă: „Mamă, ochii seamănă acum, cu ochii lui Dușu!”

Zâmbesc și te văd și azi alături de Dușu.

Ați rămas aceiași prieteni și gândurile voastre se infurcă în fapte și planuri — de viitor. așa cum reese din scrisoarea ta, acolo unde-mi sput:

— Mamă dragă, eu și Dușu lucim la steaua noastră. E prima stea a pionierilor prin care vom căuta să cultivăm tradițiile bune ale poporului nostru, pentru care învățăm să mun-cim.

Am ridicat ochii depe rândurile tale și te-am văzut alături de Dușu, în-nânând o stea frumoasă în mână. Am auzit clichetul clopoțelului și glasurile care cântau.

„Steaua sus răsare,
 Ca o taină mare.
 Steaua strălucește
 Și lumii vestește...”

Fulgii cădeau tot mai mari. V'am văzut cu aceeași stea în mâini, mergând mereu înainte și cântând:

Să fim vestitorii
 Timpurilor noi,
 Adevăr și cinste,
 Dragoste 'ntre noi.

Se uneau glasurile și cântecul stelei, cu cel al pionierilor, care în a-jun de sărbătoare mare, înțeleg să lupte după puterile lor pentru o lume mai bună.

Așa te-am văzut copilul meu și mulțumirea mi-a adus în ochi lacrimi, nu de dor, ci de bucurie că în sfârșit tu ai înțeles și ai fost primul pionier din orașul tău, căruia mama ta îi urează sărbători fericite.

MAMA

mâna pe el și să te lase în drum, ai? Ia spune tu?

Ce puteam să răspund eu lui Moș Barbu? C'aș fi murit de inimă rea dacă i-ar fi luat cămătarul via?...?

Când am plecat, Moș Barbu s'a ridicat și m'a petrecua până la fântâna lui! Cârnu, să mă apere de câini!

— E bine să fii și judecător, nepoate, răspuse Moș Barbu pentru mine, dar să ții cu dreptatea. De câte ori vătășelul satului nu-mi lasă acasă hârtii de-al-de-astea, care vin peste mine ca niște cucuvele, să cânte a pustiu pe lotul meu! Dar și eu mă tot căsnesc să le ușui, nepoate.

Și până la capul viei. Moș Barbu mi-a tot vorbit de lotul lui, de via lui și de frumusețile Dumbravei.

Eu cunoșteam Dumbrava, de mic, dar parcă atunci o descoperisem în-

tâia oară, din vorba lui Moș Barbu.

— Când vei fi judecător, nepoate, sau altceva la fel de mare, zise el, la despărțire, să nu uii de noi. Să-ți aduci aminte și de Moș Barbu, care-și muncește lotul cu capul gol, desculț și încins peste mijloc cu troscot. Să nu-l ocolești niciodată. Să vii și să spargem ca astăzi, sub aluni o lubeniță și s'o mâncăm pe larbă verde, că Moș Barbu te așteaptă.

Când l-am părăsit pe Moș Barbu era seară. L-am lăsat singur și am plecat spre sat. Dar parcă inima mea a rămas pentru totdeauna acolo. Moș Barbu fusese primul om care, afară de mama, vorbise cu mine altfel de cum vorbeau ceilalți oameni. Și asta mă impresionase adânc.

Noi SCRIEM

Nu știu cum mi-a căzut
în mână vechea revistă
„Albina“

Mi-au plăcut cărțile chiar înainte de a ști să citesc. M'am născut între ele. Revistele și ziarele m'au atras mai târziu, prin liceu. Prin clasa II-a, nu știu cum mi-a căzut în mână vechea revistă „Albina“. Pe atunci era mult răspândită. Nu-mi mai aduc aminte ce mi-a plăcut din ea, dar mi s'a părut grozav lucru să scriu și eu o revistă. Stând în internat, mi-era ușor să-mi găsesc tovarăși pentru orice planuri ; era mai greu pentru o revistă, ca un lucru nou, ne mai auzit printre noi. Vreo două zile ne-am tot sfătuit.

— Ce să scriem și cine s'o scrie ?

— O scriu eu. O să scrieți și voi ; vă spun eu. Uitați-vă : aci e revista „Albina“. O să scoatem și noi una mai mică. Bineînțeles, noi n'o tipărim. O să scriem cu cerneală, pe foi de caiet.

— Și cum să-i spunem, cum să-i dăm numele ?

— Cum credeți și voi ?

Ceialți se uitară unul la altul, făcând ochii mari.

— Tot „Albina“? Nu se poate, că se confundă cu ailaltă.

— Așa e.

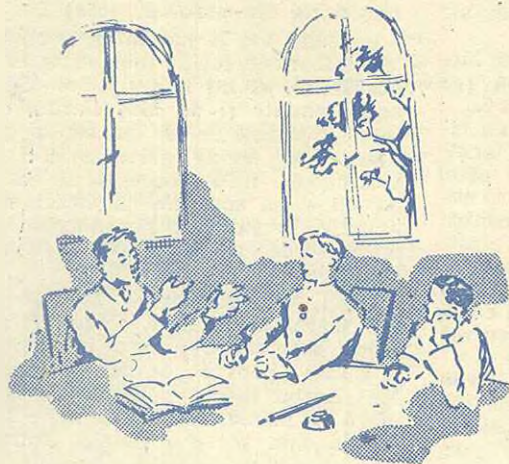
Acum ne și vedeam confundați cu altă revistă, una care apărea întâmplător și cu care nu voiam să ne amestecăm. De! Voiam revista noastră. După multe consultări, i-am găsit numele: „Furnica“. Era tot o insectă, tot harnică. Nu făcea miere, dar noi nu ajunsesem până la miere și așa că a rămas, titlu bun, „Furnica“.

Băeții ceialți vedeau că puneam ceva la cale și se uitau cu coada ochiului la noi. Curând însă se află taina și vestea fu întâmpinată cu râsete, gălăgie, dezaprobări, încurajări, înfârșit o jumătate de zi furăm oamenii cei mai discutați. Până și seara la culcare se vorbea tot de revistă. Adică unul dintre cei mai tăcuți, un fel de mormoloc cum îi spuneam noi, amenință cu glas domol, pe altul, din altă clasă, că o să-l dichisească în revistă. Până atunci, însă, nu se pronunțase cu nimic, că ar fi avut gândul să ne devie colaborator. Odată cu noaptea, totul se liniști.

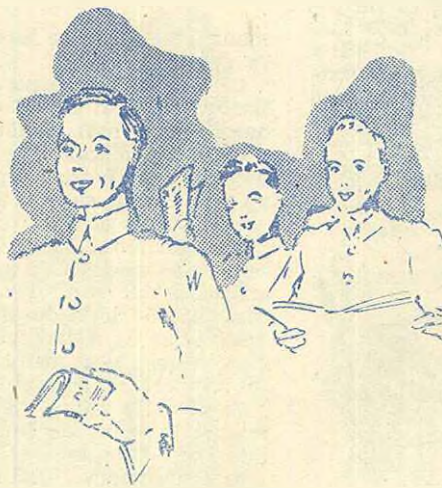
A doua zi, lecții și viața de toate zilele. De revistă uitară toți, afară de mine. Aveam mare grijă. Eram director de revistă și îmi făuream în minte tot felul de planuri. Cum se termină cursul începură consfătuirile. Unii renunțaseră, alții noi, se iviseră, partizani ai revistei și, la urmă, peste câteva zile, a apărut :

„Marea“ revistă era scrisă
pe două foi de caiet.

Noi fînusem tănuit conținutul

Am vândut 8 exemplare

Cele 20 de nume

o REVISTA

de MIHAIL CRUCEANU

„FURNICA“

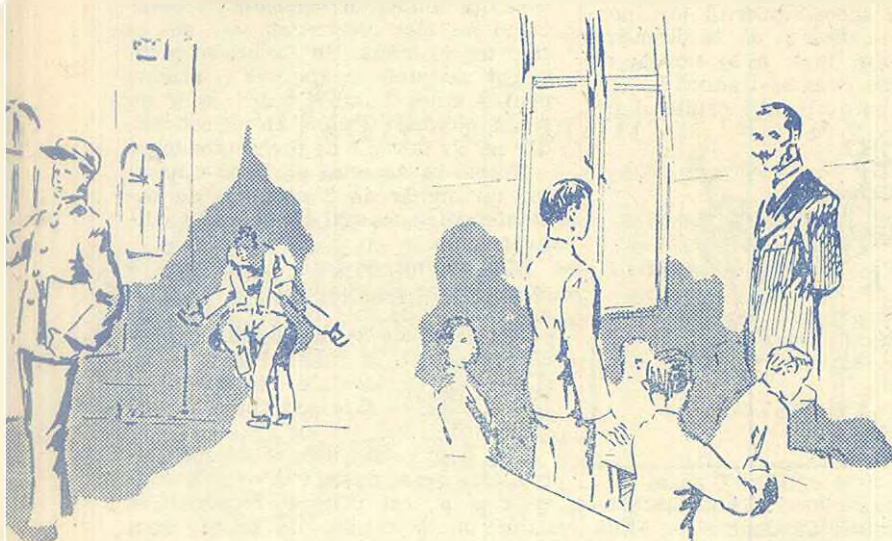
Mare revistă pentru școlari

Am scris „mare“ căci așa văzusem eu niște reclame de ziare, pe undeva. Marea revistă era scrisă pe două foi de caet, de mâna noastră, a celor patru colaboratori, tipografi și vânzători. Revista costa suma de 10 bani. Pe vremea aceea era o sumă mare și eram siguri că nimeni n'o va cumpăra. Dar minunea s'a întâmplat. Cel amenințat că o să fie dat la revistă, a venit și a cumpărat-o. Noi ținușem tănuțit conținutul, scriind-o în timpul cât ceilalți erau afară, la joacă. În revistă însă nici nu se pomenea de așa ceva. Revista avea idealuri mai înalte. Vorbeam acolo de o excursie ce ar fi fost bine s'o repetăm și făceam descrieri de natură. Erau și versuri morale și o șaradă în versuri. Ce mai era, nu mai țin minte, dar pedagogul nostru a găsit-o bună și chiar ne-a lăudat. Băieții au cumpărat-o. O scrisesem în douăsprezece exemplare și ne chinuisem mult cu ea. Am vândut opt exemplare și restul l-am păstrat, rugând pe cei ce le cumpăraseră să nu le dea celorlalți, că altfel rămânem cu ele nevândute! Băieții s'au ținut de cuvânt, unii și de necaz, să se mai păcălească și alții! Dar, la drept vorbind, revista a plăcut.

La Nr. 2 tot liceul aflate de isprava noastră, ba și profesorii. Colegii cu care lucram obosiseră scriind pe capete și copiind 20 de exemplare. Munca era grea, căci pe la noi nu ajunsese încă invenția tiparului. Dar ce era de făcut? Ne luasem o răspundere în fața publicului. Cele 20 de numere s'au vândut toate, ba încă și cele 4 numere rămase dela numărul prim. Acum se punea întrebarea: ce facem cu banii, pe care îi păstra casierul, tot unul din scriitorii? Nimănui nu i-ar fi trecut prin gând să-i cheltuim noi. Era o sumă mare, trei lei și douăzeci de bani! În adevăr, s'ar fi putut cumpăra o șapcă lui Ionică, băiat sărac și stăruitor la carte, colegul meu de bancă. Dar șapca ar fi costat ceva mai mult, trei lei și cincizeci de bani. Ionică tăcea liniștit și nu-i prea venea a crede că ar putea da berechetul ăsta peste el. Când deodată, în clasă, profesorul de limba română se dă în vorbă cu noi și ne întreabă de revistă, ne-o cere s'o cumpere, spunând că a auzit și el de ea. Clasa sare cu gura:

— S'au vândut toate numerile.

— Ce vorbiți voi? Bravo! Atunci cel puțin s'o citească și eu. Cine e director?

S'au vândut toate

Prof. se dă în vorbă cu noi și ne întreabă de revistă ...

Băieții îmi strigară numele și eu sării în sus, drept și scurt, că-mi venea banca la piept. Nu-mi oprișem niciun număr. Lipsă de prevedere administrativă. Il luai pe al unui coleg din spate care mi-l întinsese. Băieții strigară în timpul ăsta:

— Costă zece bani numărul.

— Plătește, spuse ironic profesorul și băieții răsără cu toții. Apoi după ce o văzu cât era de pirpirie, adăogă:

— Ați făcut o afacere bună. Bravo, Domnule Director! Și cu banii ce faceți? Ii mai aveți?

Eu mă făcusem roș la față. Ionică zâmbea misterios. Ceilalți săriră cu gura:

— Ajutăm pe colegii noștri.

— Vrem să cumpărăm o șapcă lui Ionică.

— Ne mai trebuie treizeci de bani.

— Să mai dea și el restul, că nu e mult!

Profesorul mă privi pe mine, privi pe Ionică și clasa tăcu. Ionică se sculă încet, aplecat pe dreapta, se cam răsuci, tot aplecat în față și rămase strîmb. Eu răspunsei:

— Da, Domnule Profesor. Era un „da“ hotărât, în liniștea clasei, alături de mine. Simțeam cu toții că am făcut și noi ceva din propriul nostru îndemn. Reușisem și noi ceva bun, fără ajutorul nimănui, numai prin munca noastră unită.

— Bine băieți, răsună vorba profesorului. E frumos și vă felicit. Restul de treizeci de bani îl dau eu pentru numărul pe care îl citească.

Și îndată achită suma. Clasa râdea bucuroasă, iar lui Ionică i se dusesse gura până la urechi.

Peste două zile, șapca fu cumpărată și predată în fața profesorului.

Noi, cei dela revista „Furnica“, furăm acoperiți de laudă. Ionică avea șapcă și toată lumea era mulțumită.

Numărul 3, însă, n'a mai apărut; venise epoca tezelor și eram prea ocupați.

MINUNATA ISTORIE a BUMBACULUI

de NICOLAE GANEA

Rezumatul capitoului trecut.

Am aflat că patria bumbacului este Nord-Vestul Indiei. Că de ani, a plecat cu caravanele prin Iran, spre Turkestan și Transcaucazia, iar că în ultimele secole, înainte de Hristos, a ajuns în Palestina, Siria și a făcut cunoștință, mai întâiu, cu grecii, apoi cu arabii, care l-au adus în Europa. Țesăturile de bumbac se răspândesc în Europa, tocmai în veacurile XIII și XIV d. Hr. Dela acesta dată, urmează să continuăm călătoria...

Trebuie să știți că interesele economice au jucat un rol destul de mare în expedițiile pe care le-au făcut Cruciații, pentru a smulge Ierusalimul din mâinile Turcilor. Pe vremea aceea, Turcii tăiară toate drumurile comerciale între Europa și răsărit, stinghînd comerțul europenilor. Și cruciații au avut și acest rol de a restabili libertatea drumurilor comerciale. Pe lângă alte bunuri, ei au găsit bumbac, în Asia Mică, ba chiar l-au și plantat

...cruciații au restabilit și libertatea drumurilor comerciale.

între granițele statului Ierusalim, fundat de ei. Dar bumbacul brut nu l-au adus ei în Europa, ci neguțătorii bizantini și venețieni, care profitau de pe urma aventurilor eroice ale cruciaților. Cum s'ar spune, unul muncea să-l găsească și altul nu mai plădidea să-l vîndă, fără nicio oboseală...

Oamenii din Europa începură să se intereseze de bumbac. Și deși existau plantații de bumbac în Spania, Sicilia și pe insula Malta, încă mai de mult, se răspîndiră tot felul de basme, în legătură cu el.

Iar una mai gogonată decât toate fu povestită lui Sir John Mandeville. Și că era gogonată, vă dați seama după desenul de aci.

Ce spunea Sir John că este bumbacul? Ceea ce vedeți reprezentat în desen. „O oaie vegetală tătarească, numită oaie siriană sau Earmetz”. Ea poartă pe tulpini un fel de fructe care seamănă cu dovleacul. Când sunt

coapte, fructele se pot mânca și în ele se găsește un mic animal, ca un miel, îmbrăcat pe dinafară cu lână.”

Și Sir John continua să taie la piroane, spunând: „am mâncat și eu din fructul acesta”.

Dar poveștile n'au putut să dureze mult timp și Europeanii au învățat ce este bumbacul.

În clipa când Columb a debarcat pe insula Guanahani, indigenii l-au întâmpinat cu bumbac, pe care i l-au oferit în dar. Și deși Columb se interesa, în primul rând, de aur, și-a dat seama că nici bumbacul nu este de disprețuit.

De aceea, mai târziu a obligat pe unele triburi pe care le supusese, să-i plătească darea în... bumbac. Spaniolii, care au cutreierat America centrală și de Sud, din Mexic până'n Peru, au dat și ei peste bumbac. Și ei căutau aur, ca și Columb. În goana lor după prețiosul metal galben, au distrus și mormintele vechilor locuitori. Aur n'au găsit prea mult, în schimb, au dat peste mumiile învelite în... bumbac.

Vechii locuitori ai acestor locuri, Aztecii, n'au cunoscut nici cânepa, nici mătasea, nici lâna. Cunoșteau însă bumbacul. Îi țeseau frumos și știau să-l coloreze bine.

Spaniolii nu s'au prea interesat de cultura bumbacului în provinciile cucerite din America. De aceea, cultura lui decăzu. Dar bumbacul a rămas și indigenii n'au uitat cum să-l facă să crească.

În secolul al 17-lea, ștosele de bumbac erau atât de folosite în Europa, încât s'a simțit nevoia să se aducă materia primă din alte părți. Spaniolii nu putură să-l aducă, fiindcă tocmai în vremea aceea, Imperiul lor începuse să se clatine și să se desmembreze. Europa, însă, avea nevoie de bumbac. Cine avea să-l aducă?

Dar voi, care ați citit capitolul în-

Ce spunea Sir John că este bumbacul?

tâiu, o să-mi răspundeți imediat: Englezii, cine alții! Că doar ei se aflau în India, care e patria bumbacului l...

Numai că răspunsul vostru e cam pripit și dovedește că nu cunoașteți istoria.

Stăpînirea engleză în India este recentă. În secolul 18, Anglia abia pătrundea acolo, prin Compania Indiilor Orientale.

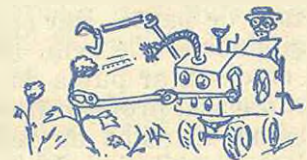
Iar despre cultura bumbacului în Egipt, nu se gîndea nimeni pe atunci. De unde putea fi adus? Numai din Indiile Occidentale. Ele, nu numai că erau larg deschise Europeanilor, dar permiteau să se și organizeze o producție foarte bogată.

Dar mai înainte de a vă istorisi cum s'a făcut cultura bumbacului în Indiile Occidentale, să ne opim asupra culturii bumbacului, în genere.

Bumbacul are nevoie de-o cultură atentă. Plivitul buruienilor nu se poate face decât cu mîna. Perioada de coacere durează câteva luni. În mod normal, culesul capsulelor se face de trei ori, în care timp se află pe plantație un mare număr de oameni, ocupați să scoată cu dibăcie din capsule bumbacul alb ca zăpada.

E drept, o mașină ar putea foarte bine să culegă deodată toate capsulele, dar ea n'ar ști să aleagă capsulele verzi de cele coapte.

Iată din ce cauză, astăzi, când toate

Un american a inventat o mașină de cules bumbac...

celelalte munci în legătură cu bumbacul au fost mecanizate, cul sul se face tot cu mîna. Un American a încercat să pună în aplicare o mașină pentru cules bumbac, care avea un ochi electric (celulă fotoelectrică), dar nu s'a dovedit de prea mare folos.

Numai în America de Nord e necesar un număr de 2 milioane de oameni pentru culesul bumbacului cultivat acolo.

Mă veți întreba însă, dar pentru ce este necesar să cunoaștem aceste lucruri? Iată de ce! Numai astfel ne putem da seama de câte brațe de muncă era nevoie în plantațiile Braziliei și Indiilor Occidentale, în veacul al 18-lea, când se făcea cu mîna sau cu scule primitive.

Dar despre importanța acestui lucru, care a dat naștere la nevoia sclavilor și a fost motivul formidabilei unșări a comerțului de sclavi, vom vorbi în numărul viitor.

(va urma)

Mark Twain și tânărul scriitor

Intr'o vreme, în presa Statelor-Unite, se făcea mare caz de influența peștelui asupra activității materiei cenușii. Pentru stimularea la maximum a inteligenței, se recomanda să mănânce mai multe feluri de pești.

Scriitorul american, Mark Twain, primi într'o zi o scrisoare dela un tânăr, care ținea morțiș să devină scriitor. Tânărul mai pusese în plic și câteva pagini din povestirile sale și

întreba ce cantitate de pește trebuie să mănânce într'o zi pentru ca să devină mare scriitor? Povestirile erau extrem de slabe.

„Judecând după povestirile trimise, îl răspunse Twain, trebuie să începeți să mâncați câte două balene pe zi“.

VIZITA UNUI REPORTER

Mark Twain se obișnuise, mai spre sfârșitul vieții, să scrie, stand culcat în pat. Flicca scriitorului povestește în însemnările sale că, odată, când tatăl ei se afla într'o călătorie la Viena,

veni să-l vadă un reporter, dela o mare gazetă vieneză.

Cu toate că era aproape de amiază, Twain mai stătea încă întins în pat.

Soția lui, foarte sensibilă la practicile și prejudecățile vieții mondene era foarte jenată.

— Nu îi se pare că nu e frumos să stai întins în pat, iar vizitatorul să

stea pe scaun? Se adresează ea bărbatului său.

— Ce să fac, Mery? răspunse el. Dacă crezi că nu e frumos, pregătește și celălalt pat și să-l poftim să stea și el culcat.

tește și celălalt pat și să-l poftim să stea și el culcat.

LUPUL DIN VINIPEG

de SETON-TOMPSON

Tradusă de NIC. SPULBER

Cea dintâi întâlnire cu lupul din Vinipeg s'a întâmplat pe vremea viscolului cumplit din iarna anului 1882.

Am plecat din Saint-Poli, cam pe la mijlocul lui Martie, cu gândul de a ajunge la Vinipeg la orele douăsprezece noaptea. Dar împăratul vânturilor a voit altfel. El dezlănțui pe pământ o furtună sălbatică. Cădea zăpada vânzolită, tot mai mult și mai cu putere. In vieța mea nu văzusem așa viscol! Lumea era înecată în zăpadă, o zăpadă care te'nțepa, te mușca, care sforăia și se vâeta.

Și locomotiva, această minune care pufăia, fu nevoită să se oprească la împotrivirea acestor cristale curate, care plutiau ca niște pene albe.

Multe mâini puiernice se îndreptară, ținând câte o lopată, spre troenele care ne acoperiseră drumul. Și după o oră, locomotiva noastră se urni din loc, pentru a se opri, după câteva clipe, în fața altor troene tot atât de mari.

Munca n'a fost atât de ușoară: zi și noapte ne îngropam, la rând, unul după altul, printre troene și apoi ieșiam, pe când zăpada continua să se răsucească vârtej și să se joace'n văzduh.

Impiegatul dela căile ferate ne spusese:

„Douăzeci și două de ore până la Emerson”.

Au trecut însă două săptămâni până am ajuns la Emerson, un orașel împrejmuit de niște păduri de plopi, ca un brâu minunat împotriva troenelor călătore de zăpadă.

De aici trenul se porni înainte cu viteză, desigurile deveneau tot mai mari, asemeni unor păduri seculare neumbăate, lungi de multe mile, ici, colo, străbătute de câte un luminis.

Când am ajuns aproape de marginea dela răsărit a Vinipegului, am trecut încet pe lângă un luminis, larg de cincizeci de pași. Aici am văzut o priveștiște, care m'a impresionat până în adâncul sufletului.

În poiană erau o mulțime de câini și mari și mici, albi și negri și cenușii. Erau întărâțați și lătrau. Un câine mic, cu blană roșcată, era întins pe zăpadă. Mai încolo, un dulău mare și negru, se repezia și lătra, apărat de haita de câini din jurul lui. În mijlocul lor, stătea cu înfățișare măhnită, un lup.

Un lup? Mi s'a părut a fi un leu!

Stătea singur, — singurel, liniștit și hotărât, cu părul zbârlit, cu picioarele desfăcute, înfipte bine'n zăpadă, privind, când într'o parte, când în alta, gata să atace în orice direcție. Buzele lui desfăcute păreau că zâmbesc disprețuitor, deși, pe semne, aceasta e a obșnuitul lui rânjet de luptă. Sub conducerea unui câine cu înfățișarea de lup, căruia ar fi trebuit să-i fie scârbă de această faptă de trădător, haita se repezi la el, de bună seamă pentru a douăzecea oară până acum. Dar fiara cenușie se avântă încolo și'ncoace, clănțănind din fălcile ei inspăimântătoare: clanț, clanț, clanț! Lupul nu urla, nu scâncea și nici nu se'nfurta.

Dar, în rândurile dușmanilor săi se ridicau mereu urlete de moarte, încă înainte de a se depărta de el, apoi, haita îl lăsa nemișcat întreg și sălbatic, privind cu aceeași ochi sfidători.

O, cum aș fi vrut, ca trenul să se oprească iar, troenit de zăpezi! Inima mea sălta și mă împingea spre lupul cenușiu. Voiam să fug și să-i dau o mână de ajutor.

Dar, poțana albă mai mihi odată în fața ochilor noștri, se ascunse între tulpinile de plopi, iar noi lunecarăm înainte.

Iată tot ceea ce am văzut și, de bună seamă, că văzusem foarte puțin.

După câteva zile, însă, am aflat că fusesem unul dintre fericiții care văzusem priveștiștea unică, la lumina zilei, — ființa minune, nici mai mult, nici mai puțin, chiar lupul din Vinipeg în persoană!

Lupul avea o faimă ciudată: prefera orașul în locul pădurii, trecea liniștit pe lângă oi, omora câinii și ieșea să prade întotdeauna singur.

Povestind aici istoria Vrăjitorului, așa-l porecliseră unii, eu vorbesc de întâmplările vieții lui ca de ceva bine cunoscut oamenilor din părțile acelea; se poate bănuși însă că mulți dintre orășeni să nu fi aflat nimic despre el. Astfel, de exemplu, băcanul ch'abur din strada mare avea o idee foarte vagă, până'n ziua când avu loc întâmplarea din fața abatorului, când trupul urias al lupului fu predat lui Gainu, împăietorul de animale.

II.

Intr'o zi, lăutarul Poli, un vlăgân mândru și nehumatic, iubind mai mult vânătoarea decât munca cinstită rățăcea, cu arma la umăr, pe malurile păduroase ale râului Roșu, lângă Chlidonana.

Era prin luna Iunie a lui 1880. El văzu un lup cenușiu, care ieșise dintr'o vizuină de sub mal, trase la întâmplare și-l omori. Apoi își trimise câinele să cerceteze dacă nu mai este încă un lup bătrân în vizuină și ca să se convingă merge și el, și spre marea lui ulmire și bucurie, găsi acolo opt pul de lup.

Nouă premii a câte zece dolari! Cât face asta? O avere! Și lovi cu bățul și cu ajutorul unui dulău roșcat. Îi nimic pe toți, afară de unul singur; era superstiția că uciderea ultimului dintr'un șir întreg poate aduce nenorociri. Și Poli se'ndreptă spre o aș cu pieile lupoacei și ale celor șapte pui și cu un alt pui de lup viu, în brațe.

Cârciumarul, în mâna căruia trecură curând dolarii câștigați, cum-pără și puilul de lup. Sălbătecețunea crescă legată în lant; asta n'o împlețică însă să aibă un piept și niște fălci cu care nu s'ar fi putut măsura nici un dulău din oraș. Lupul era ținut în curte numai pentru plăcerea celor care veniau pe acolo, plăcere care consta în a asmuți câinii să se arunce peste el. De câte-va ori lupul fu mușcat de moarte, dar de fiecare dată ieșea învingător și din lună în lună se micșora numărul câinilor care voiau să se ia la trântă cu el. Vieța-i era nesuferită.

(Urmare în numărul viitor)

ACTIVITATEA de Crăciun a PIONIERILOR

GUY MOQUET

În anul 1941, tineretul Franței generoase fremătând de indignare, a aflat de crima odioasă, săvârșită de germani în localitatea Chateaubriand.

Fusese asasinat Guy Moquet. La vârsta de 17 ani, când deasupra creștelului roscu atâcea visuri, iar înima cântă veselă, băiatul simțea apăsarea unei armate străine, care călcase în picioare și libertatea și demnitatea poporului francez.

Elev strălucit, cu un caracter hotărât de luptător neînfricat și generos, este închis pentru că tatăl său se ridicase împotriva șefilor Franței de pe atunci, a lui Pétain și Laval, trădătorii intereselor națiunii franceze.

În dimineața zilei de 22 Octombrie, germanii au venit să-l caute la baraca unde se afla sub pază, cu încă 26 de prieteni.

Guy abia avu timp să scrie o ultimă scrisoare mamei sale. El exprima aici toată dragostea pentru scumpa lui mamă, mândria că va muri pentru libertatea Franței.

„Eu vreau să mor. Ceea ce vă cer vouă și mai ales ție, mamă, este să fii curajoasă. Eu vreau urma pe toți cei care au luptat înaintea mea. Aș fi vrut să trăiesc, dar acum ultima mea dorință este ca moartea mea să fie de folos patriei noastre”.

Moartea lui Guy n'a fost zadarnică. Mulți tineri au luat arma în mână și au luptat pentru eliberarea Patriei.

Nenumărați adolescenți au urmat chemarea scrisă de Guy pe unul din pereții celulei, unde stătuse închis „voi care rămâneți, fiți demni de noi care ne ducem”.

Tineretul Franței, având în față pilda celui tineret eroic care s'a jertfit pentru libertatea Patriei, lucrează astăzi cu devotament și cu răvnă, pentru ca să facă din țara lui o țară mândră, fericită și bogată.

Viscolul, care a băntuit în Capitală, a încetat. Drumul este greu, dar am auzit că azi după amiază pionierii au repetiție pentru serbarea de Crăciun și nu vreau să lipsesc.

Iată-mă ajuns la județeană: urc la etajul cinci, unde pionierii au repetiție. Dar e abia trei fără un sfert și repetiția e la trei. Mai e un sfert de ceas. Ce să fac în acest timp? Am auzit că se lucrează, tot în localul județean, obiecte pentru bazar, de către pionieri și îndrumătorii lor. Unde vor fi lucrând? A, uite pe prietena Eoăma, s'o întreb pe ea.

— Ascultă, prieteno, nu știi unde se lucrează pentru bazar?

După ce îmi râde în nas, ea îmi răspunde:

— Cum să nu știu? Că doar eu supraveghez lucrul. Vino după mine.

O urmez în „atelierul bazarului”. Aci, activitatea e în toi: mesele sunt încărcate cu materiale, sârme, lemn, hârtie, vopsele; împrejurul mesei, pionieri și îndrumătorii lucrează de zor.

Uite colo o grămacă de lucruri făcute de mâna lor: păpuși, coperte de cărți, suporturi de șervețele, semne de carte și ... multe și multe.

Mă apropii de micii lucrători.

— Pentru ce lucrări voi aici, prieteni?

— Să facem cât mai multe lucruri pentru bazar.

— Dar de la ce cluburi sunteți voi?

— Pfiuuu! Păi, suntem din toată capitala, prieteno, de la aproape toate cluburile, lucrăm noi și cu îndrumătorii noștri. Dar tu nu ești îndrumător? De ce nu lucrezi?

— E... păi... să vezi... caut eu să-i dau răspunsul, căpărtându-mă în altă parte a sălii.

Să vorbesc acum cu unul din cei mari.

— Bine prieteno, de ce i-ai adus pe copii pe vremea asta?

— Da nu i-am chemat noi! Au venit „voluntari”. Altădată sunt mai mulți. Și nu lucrăm numai aici, ci și în alte părți; bunăoară la azi-lul Elena Doamna. Să vezi ce lucruri frumoase fac fetițele de acolo!

— Și între ce ore lucrați?

— Nu avem un program fix. Lucrăm toată ziua și noi, mai marii, rămânem și noaptea.

— Uite, prieteno, că au venit și cei cu repetiția, mă anunță un pionier.

Trec în sala mea mare, unde au loc repetițiile: sunt mulți băieți și fetițe sub supravegherea prietenei Popa și a prietenului Tuți, care le dă îndrumările necesare reușitei serbării.

Uite cum unul din ei se depărtează cu un grup de copii într'un colț al sălii, unde le ascultă rolurile. Alții fac repetiție la dansuri.

Și sunt copiii din toate colțurile orașului, veniți aci ca prin voința lor să realizeze, de sărbătorile Crăciunului, una din cele mai frumoase serbări.

Acum s'au strâns toți la un loc și Tuți îi învață colindele.

Mai fac apoi o repetiție cu toate cele ce le știu, și pionierii, pleacă spre casă și vor reveni mâine, că repetițiile au loc în fiecare zi.

N. ROVENȚA

Acasă

De la fereastră din vagon,
Văd satul alb sclipind în zare...
Un șuer lung... Tresar mișcat...
Simt inima bătându-mi tare.

Văd poarta... Turnul vechiu...
O casă... două... toate nînse!
Și parc'ar vrea să 'ntrebe 'ncet:
M'așteaptă toți cu brațe 'ntinse...

E mult de când nu ne-am văzut.
E atîta haz și bucurie!
Doar numai frățiorul mic
Se uită lung: nu mă mai știe...

În ochii lui naivi și mari,
Citesc un gând, o dulce teamă...
Ci parc'ar vrea să întrebe 'ncet:
Cine-i urâtul ăsta, mamă?

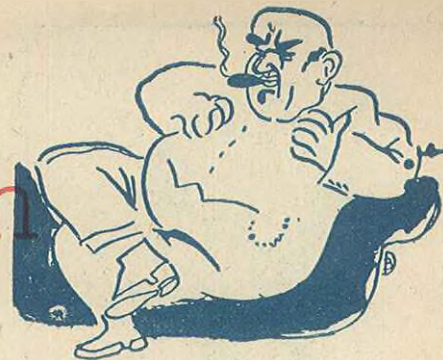
I. ȘTEFAN

Stanciu Balaban

are un odor după chipul și asemănarea sa

de CEZAR PETRESCU

N'ați ostenit?... Nu vi se închid ochii de somn?

Dacă nu, mai hai să-i tragem o rai'ă și n faimosul palat al domnului Stanciu Balaban.

Mare dăsoitu, ce ziceți?... Mare, înalt, cu scări late și balcoane aurite, cu turnulețe și uși uriașe de stejar; dar fără nicio noimă. Plin de scumpeturi, de covoare, presuri, fotolii și oglinzi; dar fără niciun haz.

Luați seama să nu lunecați pe treptele lucioase de marmoră și pe parchetul lustruit. Să ne ștergem bine pe picioare!... Să nu pipăim cu mâinile ude draperiile de pluș... Aci avem de-aface cu niște persoane foarte simandicoase și făfnoase, pe care nu le mai ajunge nimeni nici cu prăjina la nas.

Domnul Stanciu Balaban a uitat când avea o cărciumă la bariera orașului și când îl luau mușterii la rost, fiindcă îl prindeau înșeând la măsură. Se prefăce a nu ști că s'a îmbogățit și că se mai îmbogățește încă pe spinarea altora, din truda altora, din foamea lor, cântărind strâmb, prefăcând mărfurile, jefuind, înșfăcând cu hăpca din dreapta și'n stânga, bucurându-se de banul văduvelor și orfanilor.

Acum nu-și mai încapă în piele. Nici în haine. Il strâng pe burtă.

Se plimbă cu mâinile la spate, cu o țigară frumoasă de foi în colțul gurii. Pășește foarte măreț pe covoarele moi și se privește plin de sine în oglinzile mari de cristal.

E roșcovan. Umflat cu țeava. Sătul. Abia s'a ridicat dela masă.

Purcelușul a fost bine fript. Fica-tul de găscă cu un sos grozav. Vinul neprefăcut; nu ca la cărciuma sa de odinioară. Toate din belșug.

Toate servile pe țavi de argint, în pahare delicate, pe-o față de masă albă ca zăpada.

Și-a deschelat nasturii dela vestă.

Din mers își admiră tablourile agățate în perete, fotoliile largi învelite în piele roșie, casa de fier.

Ușa dela camera lui Bobiță e deschisă. Ia să ne ițim puțin și să punem în lucrare vârguța noastră!... Vedeti ce bine seamănă odorul cei răzgâiat cu domnul S'anciu Balaban?

Tot așa, cu ochii mici, ca de godac. Ca ochii purcelului zugrăvit de Băzu.

Numai că Bobiță n'a mâncat la masă nici pe-a zecea parte cât domnul Stanciu Balaban; a frunzărit bucatele strâmbând din nas. Era să-

tul dinainte. Cu ifose degustate, lăsa pe farfurie tot ce-ar fi îndestulat pe-o săptămână amarica poftă de carnivor pus la post a simpaticului nostru Băzu.

Purcelul fript cu cojița să troznească în dinți, așa cum îl visa Băzu; purcelul de pe tavă, nu dintr'un desen pe mlușama; purcelul acela nu i-a plăcut. Vroia prepelițe. Sau măcar curcan. Nu i-a plăcut nici ficatul de găscă. Nici prăjiturile nu i-au plăcut. Vroia tort de migdale; nu de nuci. Fructele i s'au părut prea acre. Struguri!... Nici nu vrea să vadă în ochi strugurii!... Toată lumea mă-năncă struguri. Și ce fel de portocale erau acelea, așa de mici?

El voia portocale roșii, voia ananas, vroia piensici de California în cutii cu vată, fructe cum nici nu se mai află pe lume. Portocale cât pepenii! Fragi în luna lui Decembrie. Ar vrea cireși albastre, pere violete și nuci cu miezul de caramelă.

Nu-i plac nici jucăriile. Cele o sută și una.

S'a săturat de ele. S'a săturat și de odaia lui cu mobile ca la cinematograful și cu zugrăveli din basmul Păsării măiestre, pe pereți.

S'a sculat din mijlocul jucăriilor risipite pe covor. Se uită scârbit la ele. La ursul de păslă, la maimuța care face tumba, la cuburi, la sol-dații de plumb, la cele patru mingi de toate mărimile, la aparatul de cinematograf, la trenul cu șine, gări și tuneluri. Lovește cu piciorul în automobilul galben cu resort.

Intră în biroul domnului Stanciu Balaban, declarând foarte plictisit:

— Papa!... Vreau alt automobil!

— N'ai vrea trei până acum, Bobiță?...

— Și ce-i, dacă am?... Vreau altul... Unul roșu...

— Bine Bobiță!... încuviințează domnul Stanciu Balaban, scoțând țigara din gură și slobozind pe nas niște nouri de fum ca din coșul fabricii sale de cârnați. Vei avea un automobil roșu!...

— Când, papa?... Vreau mâine!...

— Măine, nu se poate, Bobiță dragă... E sârbătoare. Toate prăvăliile sunt închise...

— Vreau să fie deschise, papa!... Tu ești prieten cu prefectul!... Și nu spunea că polițaiul Carapancea face sluj la scara ta?... Cere-le să dea ordin și să le deschidă... Vreau automobilul cel roșu din vitrina magazinului: *La paradisul copilului de elită!*...

— Bine Bobiță. Vom încerca... Ar fi momentul să te duci la culcare.

— Mămă cum nu se culcă?... se bosumflăză Bobiță Bosumflache. Stă în saloni și joacă cânti cu alte cucuconeturi de-ale ei... Bea cafele și lichioruri... Nu mă culc nici eu!...

Domnul Stanciu Balaban a apăsat pe butonul soneriei. A chemat guvernanta și vorbește cu alt glas, aspru, schimbat, ponornic, nu cu blândețea pe care o păstrează numai pentru scumpul său odor:

— Edit!... Invită-l pe Bobiță la culcare!... Eu să am grija asta?

— Dar nu vrea, domnule Stanciu.

— Ia-l cu binșonul!...

— Nu vrea să știe de nici un binșon!... Nu mi-e somn!... se împotrivesc Bobiță, smucindu-se din mâna guvernantei și pocnind-o cu călcăiul peste vârfurile pantofilor, să-i strivessă degetele.

Edit închide ochii de durere. Se stăpânește însă și îl roagă:

— Dragă Bobiță... Fii cuminte și hai să te-adorm!...

Am să-ți istorisesc o poveste frumoasă, frumoasă...

Bobiță se strâmbă și scoate limba la guvernanta:

— Știu eu ce fel de poveste frumoasă, frumoasă!... Fac pipi pe poveștile tale... Acele sunt povești frumoase?!. Numai istorii cu derbedei săracl, rufoși, bolnavi și care se vai-tă de foame... Ești o proastă, iar po-

veștile tale sunt niște prostii... Vreau alte povești... Papa, comandă la fabrica ta altfel de povești, speciale, de lux...

Domnul Stanciu Balaban n'a auzit ce-i cere Bobiță.

Se gândea la afacerile sale. A făgăduit deci, ca de obicei:

— Bine!... Am să comand!...

Uitase că are numai fabrici de cârnați, nu și de povești. Uitase că mai ales fabrică acolo nu măfă de calitate întâi, cinstită și bună, ci cârnați din resturi putrede și rău mirositoare pentru oamenii nevoiași; căci din jecmâneala celor nevoiași și din foamea lor își trăgea el bogăția.

Dar ca și Bobiță, așa era de deprins să facă tot ce vrea, încât n'ar fi răspuns altfel, chiar dacă ar fi fost mai atent la întrebare. Tot așa ar fi zis:

— Perfect!... Voi comanda!...

Și poate că ar fi toamnit de îndată pe cineva să fabrice povești de lux pentru Bobiță, numai cu zâne, prințesori în hlamide, palate de cleștar, poduri de argint, grădini cu dlora de mărgăritare și cu mere de aur.

Deocamdată s'a uitat la ceasul sau de aur pironit cu lanț cât degetul pe burță. A înmățat din sprințele groase ca două omizi și a repetat cu voce suavă, de minare la un om atât de burduhănos și de obicei atât de răstit:

— E ora culcării, scumpul meu Bobișor!...

— Ei și?

— Te-asteaptă baba.

— N'are decât s'astepte!

— Știi că mâine facem o plimbare cu automobilul la moșie. Înțarcă să dormi!... Vreau să tii odihnat...

— Iar eu mâine vreau să ningă, papă!... Auzi, tu?...

— Aceasta nu mai pot eu s'o comand, nici la fabrică, nici la moară!... a răspuns domnul Stanciu Balaban, cu un fel de părere de rău.

— Dacă vreau eu!... Vreau să ningă, și gata!... Ce fel de om mare și tare ești tu, dacă nici atâta nu poți, papă?...

Domnul Stanciu Balaban, oricât își tubește și își cocotește el odorul, a început să-și cam piardă răbdarea.

Aprinde altă țigară. Se instalează la birou, răsfoiește însemnările calendarului, se mai deschide încă la un nasture, pune mâna pe telefon.

Înainte de a suna, se răsucesce în fotoliul larg și puhav de piele, ordonând guvernantei:

— Edit!... Vreau să rămân singur!... Am chestiuni importante pentru mâine... Am nevoie de liniște... Fă-ți datoria!...

— Nu vedeți că nu m'ascultă, domnule Stanciu?.. Ce pot să fac?

— Aceasta nu e treaba mea!... Pentru ce plătesc?

— Mă duc s'o chem pe doamna...

— Nici de fel!... N'o deranja... Știi cât de nervoasă e când pierde la cărți!... Descurcă-te singură!...

Guvernanta în-encă să se descurce singură, blestemându-și ziua în care s'a născut. Și nu-i dați oare dreptate?

U-iați-vă!... Ah! Numai uitați-vă cum se svârcolește domnișorul Bobiță Bosumflache!

S'a învinețit și a făcut spume la gură. Dă din mâini și din coate. Lovește în biata guvernanta îngălbenită de durere. Svârle cu picioarele în jucării, a spart o vază de flori, se acața cu unghiile de birou, de fotolii, de casa de fier, de clampa ușii.

Haina de catifea s'a mototolit, gulerășul de dantelă e ferfeniță, nasturii smulși se rostogolesc pe parchet și pe covoare.

Bosumflache se sclifosește și sbiară:

— Nu vreau să mă culc!... Vreau să-mi promită papa că mâine ninge!... Vreau să ningă!... Vreau să zăpăadă!...

Ușa s'a închis înfârșit.

Domnul Stanciu Balaban a rămas singur în biroul său înalt și larg, cu tablouri în rame aurite și covoare moi, catifelate.

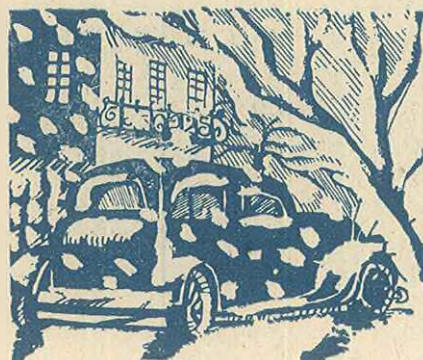
Așează țigara de fol pe marginea scrumierei.

Surâde în sine:

— Ce băiat cu voință mai e și Bobiță ăsta!... Imi seamănă. Știe să vrea. Își impune voința!... Are s'ajungă departe. Numai cine știe să vrea, biruie în viață!

A ridicat pâlnia telefonului și începe să dea ordine pentru cumpărare de porci, pentru vagoane de porumb și de grâu.

— Allo! Allo! Luați notă! De Luna încăm prețurile!.. De-da!... Urcăm prețurile!.. Nu mă înțelegi românește?... Se apropie iarna și oamenii nu vor avea încotro. Vor fi nevoiți să plătească! Ce? Allo?... Știu eu mai bine ce spun!... Foamea e cel mai credincios client al nostru... Cum ai zis? E multă sărăcie? E multă mizerie?... Tocmai!... Ce mă privește pe mine sără ia și mizeria?... Eu n'am societate de binefacere!... Eu am moară și fabrică, domnule!... Am hotărât; hotărât rămâne!... Executați!... Vreau! Ce, oare nu am dreptul să hotărâsc ce vreau eu la moara și fabrica mea?... Allo!... Nu permite legea? Care lege?... Nu cunosc nicio lege!... La fabrică și la moara mea, voința mea e lege, domnule! Acuma o știi?... Nu mai discută! Scurt! Vreau!... Am spus!...

Prin perete și prin ușă, tot se mai aude sbieratul lui Bobiță, ca un ecou...

— Vreau!... Vreau să ningă!... Vreau să zăpăadă!... Vreau!... Vreau!...

Le-ați văzut toate, dragii mei? Le-ați auzit toate? V'ați încredințat de puterea vânguței fermecate, care ne-a înlesnit să pătrundem în fiecare casă, fără ca nimeni să ne simtă?

Acum toți copiii din orașul cel negru și posomorât, domni și visează.

Numai părinții încă nu s'au culcat. Unii întârzie ca să vorbească despre grijele lor. Alții să gândească la ele în singurătate și tăcere.

Mama Ginei tot mai împletește la gura sobei cu focul stins.

Safta, spălătoreasa, tot mai zolește rufele de zor, tot mai oftează și tot mai anunță mereu ochii la patul bolnavei. Părinții lui Băzu și Dănuț, tot se mai sfătuiesc cam ce-ar mai putea vinde și amaneta, ca Băzu să nu se mai plângă, cât în glumă, cât în serios, că a ajuns ierbivor, fasolinar și cartofivor. Așa din casă în casă, din stradă în stradă.

Chiar domnul Stanciu Balaban tot nu se mai liniștea. Se ridica de la birou și se așeza iarăși în fotoliu. S'a mai plimbat o vreme cu mâinile la spate. Punea la cale în cap alta afaceri. Cum să cumpere încă o moară. Îi plăcea și o chestie neplăcută. De trei ori a vorbit la telefon cu avocatul Leca Mateescu, tatăl lui Fred, ca să-l apere într'un proces pentru speculă.

— Are să te coste cam mulți bani!... I-a anunțat avocatul prin telefon.

— Plătesc!... Treci mâine dimineață pe la mine. Plătesc și am să-mi scot eu banii! Haha!... Mi-i scot eu cu vârf și îndesat!...

Fără îndoială că avea să-i scoată cu vârf și îndesat! Mai ales dacă se vestește iarnă grea și cu lipsuri pentru norodul cel nevoiaș.

Domnul Stanciu Balaban a deschis casa de fier. A numărat teancurile de bani. Și-a frecat mâinile cu încântare.

Dorea și el să ningă, să viscolească, să coboare asupra orașului o iarnă cumplită, cum nu s'a pomenit încă.

Dar pentru alte pricini și socoteli. Nu pentru bucuria nevinovată a copiilor.

O PRIVIRE IN CULISELE RADIOFONIEI

Rezumat din cap. I

Pentru a ne desvălui o părticică din tainele radiofoniei, autorul ne introduce într-un studio de radio, unde ne arată o serie de microfoane, asemănătoare cu celele de la telefon. Microfoanele primesc sunete (unde sonore) și le transformă în oscilații de curent electric. Curenții mai multor microfoane sunt potriviți cu ajutorul unor butoane, de către inginerul de sunet, care amestecă sunetele diverse ale unei orchestre, de exemplu.

Sunetul astfel controlat pornește sub formă de curent spre postul de emisiune propriu-zis. Dar acum intervine o greutate: după cum încrețiturile apei slăbesc pe măsură ce se depărtează de locul unde au fost a-

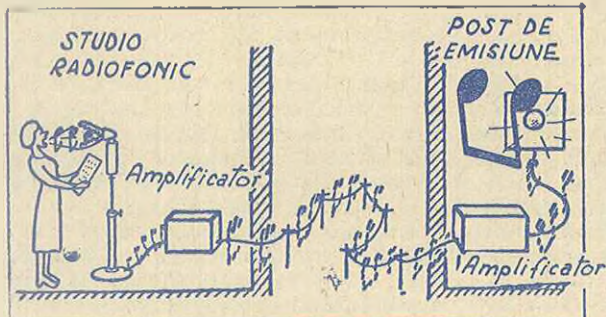
care unește microfonul cu postul emițător. Ca să învingă această dificultate tehnicienii au scornit niște aparate numite *amplificatoare* (întăritoare), în care intră curenți slabi, și les întăriți. (Mai departe, ne vom ocupa mai cu deamănuntul de aceste amplificatoare). Dacă drumul străbătut de curenții moduleți ai amplificatorului este deosebit de lung, va fi nevoie ca el să fie din nou întărit în clădirea postului emițător, înainte de a fi folosiți pentru emisiune (fig. 7). După acest nou amplificator am putea monta direct un „vorbitor”, care să ne reproducă sunetele care au impresionat microfonul în studio.

Dar emițătorul nostru nu este alimentat numai de alte dispozitive, cum ar fi celele care transmit muzică după plăci de gramofon. Plăcile de gramofon sunt „cântate” pe muștețe cu ajutorul unui dispozitiv electric numit *pik-up*. Plăcile au, cum știm, niște șanțuri, corespund exact

breșii mecanice și le transformă în vibrații sau unde electrice, la fel ca acelea trimise de microfon postului de emisiune. In fig. 9 vedem cum se lucrează cu dispozitivul de cântat plăci, într-un studio radiofonic. Figura ne explică și în ce fel se poate cânta fără pauză: în clipa în care s'a terminat o placă, începe să se învârtască alta, fixată pe un al doilea suport.

2. Emițători de unde și unde de emisiune

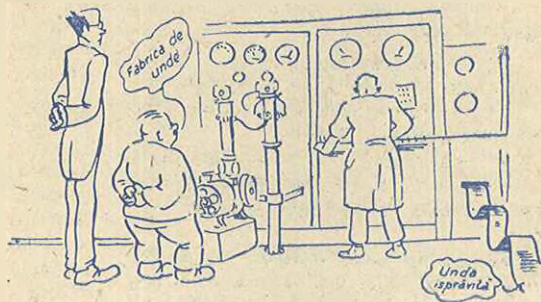
O vizită în postul de emisiune propriu zis, adică în minunata instalație în care se dă puțință sunetelor să încalce tăcute pe spinarea undelor de eter și să pornească hai-hui în lumea largă, ne va umple de admirație, pe noi nepricepuții, ajunși în mijlocul atâtor alcătuirii tehnice, de sticlă și metal (v. fig. 9 și 10).

runcate pietrele tot astfel și curentul electric modulat cu ajutorul undelor sonore slăbește pe drumul de sârmă

undelor sonore, prinse în momentul înregistrării. Cutiuța numită *pik-up* culege de pe șanțulecele plăcii vi-

Fig. 7 și 8

Să încercăm deci să lămurim fenomenele în așa fel, încât să le poată pricepe și acei care n'au umblat prin școli înalte.

În prima parte a povestirii noastre tehnice, am spus că undele sonore, după ce au fost transformate în oscilații de curent, se transmit emițătorului prin niște sârme. Am mai aflat tot acolo că aceste unde sonore pot fi din nou reproduse ca sunete, cu ajutorul unui „vorbitor”.

Să ne oprim o clipă aici.

Postul emițător are drept sarcină să producă altfel de unde decât acelea despre care am vorbit până acum, și anume niște unde care se desprind de pe sârme și radiază în spațiu.

(Va urma)

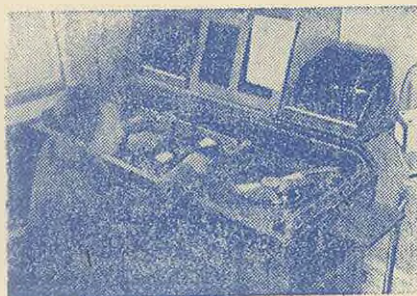

Fig. 8

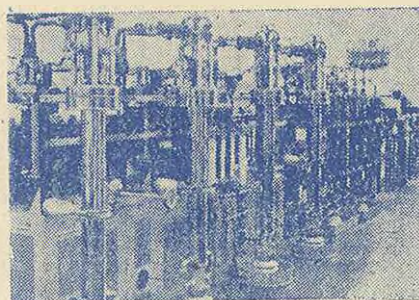
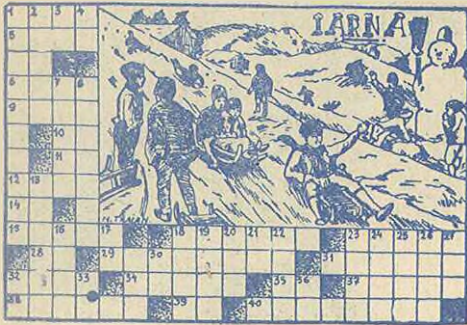

Fig. 9

Joecuri

Sub îngrijirea lui VICTOR ADRIAN

IARNA

ORIZONTAL: 1) Fulgi albi ce cad din înaltul cerului și acoperă întreaga natură. 5) Materie cicioasă ce curge lin nas (Mai ales iarna când ești răcit). 6) Privitor la morală. 9) Publicație periodică de informații. 10) Iarna, nu mai are nici el putere de a încălzi. 11) Nicu Constantinescu. 12) Brăzda. 14) Sfârșitul afirmativ al zăpezii. 15) Arvună. 18) Troiene de omăt ridicate de viscol. 23) Trăsurică fără roate; bucuria copiilor iarna. 28) A înghețat pe ulițele ardeene. 29) Zăpadă și ploaie; cum e mai rău. 31) Ridicătura de pământ pe care se dau copii cu săniile. (Nu-i deal!). 32) „Sed” comod în sanie. 34) Numele popular al luni Ianuarie. (Și pe drept i se cuvine). 35) Pronume pers. 37) Cu barba colilie, cu fața încrețită de anii bătrâneții ne spune iarna la gura vetricii basme cu Feți și Cosinzene. 38) Lunecuș pe gheață sau pe derdeuș (rimează). 39) Alifie. 40) Grămadă de zăpadă ce se rostogolește din vârful munților la vale.

VERTICAL: 1) Creația copiilor din omăt. (Privește desenul). 2) Ridicătură de pământ pe ale căror vârfuri nu se topește zăpada nici în toial verii. 3) Instrumentul croitorului. 4) Mijloc de „patine”. 7) Anotimpul cel mai friguros dar care aduce multe bucurii co-

piilor. 8) Cea mai mare sărbătoare creștinească din timpul iernii; prin ea sărbătorim nașterea Mântuitorului. 13) Gripă (la ordinea zilei!) 16) Mare între Arabia și Indistan ruptă din Oceanul Indian. 17) Tel! 18) De obicei cel de iarnă educ fuigi de nea. 19) Calic. (Bot (Tr.). 23) Vara toți o alungă iarna toți o îndrăgesc. 24) Despuiat de frunze și alune stă în bătaia vântului și iarna. 26) I. N. I. A. 27) Judecător în infern. 30) Deasupra. 32) Insignă studențească. 33) Imi place iarna spune Francezul! 36) Doamna Iarnă.

NICOLAE TRAIAN

L	A	C	A	E	O	D	E	M	I	N	I				
U	A	N	I	G	A	L	U	S	A	M	I				
S	A	L	U	N	I	N	E	A	D	E	C	A			
D	E	B	U	S	U	N	A	M	I	L	E	A	R	E	A
T	R	E	G	A	I	A	T	A	T	R	A	S	S	T	A

Pornind dela un pătrățel dintr'un anumit colț și urmând un drum simetric, veți afla o strofă dintr'o poezie de Eminescu despre... stele!

In numărul viitor vom anunța un mare concurs de jocuri, cu premii.

SPORT — MATCHURILE Dinamo-Tiflis—C.F.R. și Juventus

Am asistat, alături de mii de oameni, la partida.e echipei Dinamo-Tiflis la București.

Curiozitatea a fost împlinită cu interesul creat prn recomandările cronicilor de specialitate.

Intr'adevăr, ziaristi sportivi din străinătate și în special cei din URSS au arătat valoarea echipelor sovietice. Partidele din Anglia, Iugoslavia, Bulgaria și acum din România, evident ază o organizație temeinică de masse, o mentalitate și un spirit cu totul nou.

Ceace a impresionat a fost pregătirea poli-sportivă pe care o au jucătorii sovietici, cari au demonstrat strălucit că sportul este ramura cea mai importantă a educației fizice și că pentru a fi cu adevărat sportiv trebuie să duci o viață ordonată, o muncă disciplinată, supunându-te la anumite îndatoriri și făcând severe antrenamente de condiție fizică și perfecționare.

Din punct de vedere propagandistic, matchul este cel mai bun mijloc de apropiere între punctul sportiv din România și URSS. El ne-a arătat o serie de lipsuri și o experiență care trebuie aplicată și la noi în țară.

Rezultatele acestor jocuri sunt următoarele: Dinamo Tiflis—CFR. 2-1 (0-0) și Dinamo Tiflis-Juventus 10-5 (3-3).

VLADIMIR COSTIN

Priviți pinul de mai sus. In 1891 a fost doborât după multă trudă. Și atunci, i s'a putut citi vârsta după inele. Câți ani credeți că avea? Răsarise în anul 550 după Cristos și avea 250 ani la încoronarea lui Carol cel Mare, la Roma. A fost contemporan al împăratului Justinian din Bizanț, care a distrus Statul Ostragaților din Italia și pe cel al Vandailor din Africa și a supraviețuit Blizanțului, cu 500 ani.

Când a fost răpus de topoare și fierăstraie, avea trunchiul perfect sănătos, fără nici o crăpătură sau o singură pișcătură de vierme.

Ehe, dacă ar fi putut să vorbească, pomul ăsta ne-ar fi povestit multe...

Știați că...

...acum două mii și o sută de ani, înainte de Vasco de Gama, Fenicienii au înconjurat Africa, dela răsărit în spre apus, și pornind din Golful Persic

în jurul Capului (numit, mai târziu, al Bunei Speranțe), s'au înapoiat în Marea Mediterană?

... vaca și-a păstrat rangul sfânt, până în vremurile noastre și că hindusul care vrea să câștige bunăvoința unui brahman îi spune: „Tu ești brahmanul meu, eu însă vreau să fiu vaca ta?”

... pe malul Oceanului Pacific, în America, în special în California, cresc „pini mamuți”, care au mai mult de 100 metri înălțime, și că ei nu sunt întrecuți decât de eucaliptii din Australia?

Cântec de Irozi

Suntem Craii cel vestit,
 până azi nepomeniți.
 Rădăcin de mii de ani
 Printre robi, printre țărani,
 Am trecut prin Eufrat,
 Numa'n aur îmbrăcate,
 După stele am aflat,
 Că puterea lui Cezar
 S'a sfârșit cu pași cu amar.
 Lângă hoji și bețivani
 Zăceau arme, lăzi cu bani;
 L-am văzut și pe Isus,
 Țintuit pe cruce sus,
 Ochii lui, picuri de rouă,
 Pe muntele Ararat, Pace vouă,
 Semn ceresc s'a arătat.
 Peste lanuri mari de grâu,
 Dela Caspi în Carpat,
 Ca să-i faci pe toți frați,
 Și stăvilit pe curcubeu
 Lanțuri, stâncile să sfarme,
 In nedrepte să ardă pară,
 A'nălțit pe Prometeu,
 În multimi să arde țară.
 Luni zidească legi și țară,
 Să-și zidească lumina
 Ziua mare, în amiază
 Peste mări, peste oceane,
 Fărboviți de grea umblare,
 Luminii nouă așezare,
 Bucuroși astăzi vestim,
 Închinăm și prăznuim,
 Munca să sporească
 Și să ferească
 Pe cei toți din casă,
 Care stau la masă.

C. Dumitru

Mânați, mânați, flăcăi

de TUDOR MIHAIL

Aho, aho, copii și frați,
 Nu mai stați așa plouați,
 C'am venit cu plugosorul.
 După care duceți dorul.
 Mânați, mânați, flăcăi
 Hăi, hăi!

V'am adus o veste mare
 Și o primă în sărbătoare:
 De-avul nou cel din și sfânt
 Vi s'a dat la toți pământ.
 Mânați, mânați, flăcăi
 Hăi, hăi!

Când vei trage mure gazdă
 În ogorul tău o brazdă,
 Trage-o cu folos și spor
 Să scoți grâu pentru popor.
 Mânați, mânați, flăcăi
 Hăi, hăi!

De-ace'n țara Românească,
 Lumea toată-o să munsească,
 În orașe și la țară,
 Și cel ce n'o vrea: să piară!
 Mânați, mânați, flăcăi
 Hăi, hăi!

Căci țărani, muncitori,
 Cărturari, negustori...
 Își dau osteneala toată
 Să facă țara bogată.
 Mânați, mânați, flăcăi
 Hăi, hăi!